

ARCHITEKTŪROS KOKYBĖS VERTINIMO METODIKOS TAIKymo ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOJE GAIRĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Architektūros kokybės vertinimo metodikos taikymo Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje gairės (toliau – Gairės) nustato architektūros kokybės vertinimo būdą ir priemones Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje.
2. Gairėmis rekomenduojama vadovautis kolegialiai vertinant architektūros objektų (statinių, urbanistinių kompleksų ir kraštovaizdžio objektų) (toliau – objektas) kokybę Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje organizuojamuose architektūriniuose konkursuose ir kitais atvejais, norint įvertinti architektūros objektų kokybę.
3. Gairėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos Architektūros, Lietuvos Respublikos statybos, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymuose.

II SKYRIUS ARCHITEKTŪROS KOKYBĖS VERTINIMO ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOJE TIKSLAS IR PRIEMONĖS JAM ĮGYVENDINTI T.Y. KRITERIJAI BEI VERTINIMO BŪDAI

4. Architektūros kokybės kriterijų, aspektų, klausimų, taisyklių bei vertinimo būdų, Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje, tikslas – kokybiška architektūra.

Rengiant Gairių projektą, vadovaujamosi metodikoje pateiktais kriterijais, jų reikšmėmis, kriterijų aspektais ir siūlomais klausimais kriterijų aspektams įvertinti.

Priemonė tikslui įgyvendinti - pagal Gairėse pateiktus kriterijus, bei jų vertinimo aspektus kurie susideda iš įstatymu patvirtintos nekintamos/konstanta dalies t.y. kriterijai bei jų reikšmė/sąvoka ir metodikos būdu savivaldybės tarybos patvirtintos kintamos/metodika dalies t.y. kriterijaus vertinimo aspektai bei klausimai ir juos patikslinantys klausimai aspektams įvertinti – savivaldybės tarybos patvirtintas kokybės standartas/taisyklės/reikalavimai aplinkai ir architektūrai. Siekiant tiksliau įvertinti rajono krašto ir jo gyventojų bendruomenės tradicijas, išskirtinumą, kokybišką komfortišką gyvenimo būdą, bei lūkesčius ir svajones taikoma visų Kriterijų, bei jų vertinimo aspektų ir klausimyno dalių koreliacija.

Vertinimo būdų ir priemonių tikslas yra nustatyti objekto atitiktį kriterijams, įvertinant kiekvieno kriterijaus aspektus.

5. Architektūros įstatyme nurodyti kriterijai ir jų reikšmės:

5.1. **Atitiktis darnaus vystymosi principams.** Kokybiška architektūra, prisidedanti prie darnios valstybės ir žmonių aplinkos kūrimo, yra svarbi ekonomikos ir socialinių santykių raidai, atsižvelgiant į darnaus ir tvaraus vystymosi iššūkius.

5.2. **Urbanistinis integralumas.** Statinio, urbanistinio komplekso ir (ar) kraštovaizdžio objekto darna su esama urbanistine struktūra ir poveikis kultūriniam kraštovaizdžiui.

5.3. **Santykis su paveldėtomis vertybėmis.** Kultūros paveldo objektų ir kultūros paveldo vietovių saugojimas, statinio, urbanistinio komplekso ir (ar) kraštovaizdžio objekto santykis su urbanistinės vietovės ar objekto istorine urbanistine ir (ar) architektūrine raida, kraštovaizdžio vertybėmis.

5.4. **Aplinka visiems.** Aplinka be specialaus pritaikymo gali naudotis visos visuomenės grupės.

5.5. **Sprendinių ekonomiškumas.** Planuojamų sprendinių atitiktis ilgalaikėms investicijoms, jų racionalumas užtikrinant efektyvų statinio gyvavimo ciklą, siekiant optimalaus kokybės ir kainos santykio.

5.6. **Inovatyvumas.** Naujos originalios architektūrinių ir urbanistinių sprendimų idėjos siekiant tvirtos statybos ir statinio gyvavimo ciklo, naudojant pažangias technologijas ir medžiagas, skatinant žiedinę ekonomiką, klimatą ir energiją tausojančias priemones, kuriant kokybišką aplinką visiems.

5.7. **Funkcionalioji struktūra.** Statinio, urbanistinio komplekso ir (ar) kraštovaizdžio objekto atitiktis planuojamai funkcijai ir galimybė pritaikyti kintant funkcijoms.

5.8. **Vientisa architektūrinė idėja ir estetika.** Nuosekliai suvokiama statinio, urbanistinio komplekso ir (ar) kraštovaizdžio objekto meninė išraiška.

6. **Kriterijai, atsižvelgiant į jų vertinimo aspektus, skirstomi į dvi grupes:**

6.1. **objekto santykio su aplinka** (atitiktis darnaus vystymosi principams; urbanistinis integralumas; santykis su paveldėtomis vertybėmis; aplinka visiems).

6.2. **objekto charakteristikos** (sprendinių ekonomiškumas; inovatyvumas; funkcionalioji struktūra; vientisa architektūrinė idėja ir estetika).

7. **Švenčionių rajono savivaldybės išsikelti standartai/taisyklės/reikalavimai kokybei ir jų reikšmės/sąvokos, kriterijų vertinimo aspektams, bei klausimams ir juos patikslinantiems klausimams aspektams, įvertinti :**

7.1. Standartai/taisyklės/reikalavimai kokybei ir jų reikšmės/sąvokos :

7.1.1. **Ar turi išliekamąją vertę (ar pastatas patvarus, ilgaamžiškas).**

7.1.2. **Ar pastatas ir/ar formuojama erdvė estetiškai harmoninga, ar vientisa architektūrinė idėja visam kompleksui.**

7.1.3. **Ar pastatas emocionalus (ar gerai atrodo, ar džiugina akį ir protą, ar pakelia nuotaiką).**

7.1.4. **Ar nepablogina esamos situacijos (komforto sąlygų) esamai aplinkai ir žmonėms.**

7.1.5. **Ar išsprendžia tos vietos (aplinkos) problemą ir sukuria aplinkai ir žmonėms pridėtinę vertę.**

7.1.6. **Ar tinkamas objekto paskirties ir vietos pagrindimas (įtaka aplinkai ir sąlygoms t.y. kodėl toks objektas ir kodėl šioje vietoje).**

7.1.7. **Ar atsiriboja nuo dviprasmiško „pasinaudojimo spragomis“ įstatymuose (akivaizdus Statytojo interesas negali įtakoti sprendinių).**

7.1.8. **Ar dera prie užstatytos aplinkos ir vietos kraštovaizdžio (Genijus Loci).**

7.1.9. **Kaip daro įtaką miesto panoramai (aukštuminių statinių atveju).**

7.1.10. **Ar turi pagrįstų ambicijų.**

7.2. **Standartai, atsižvelgiant į jų reikšmes skirstomi į dvi grupes::**

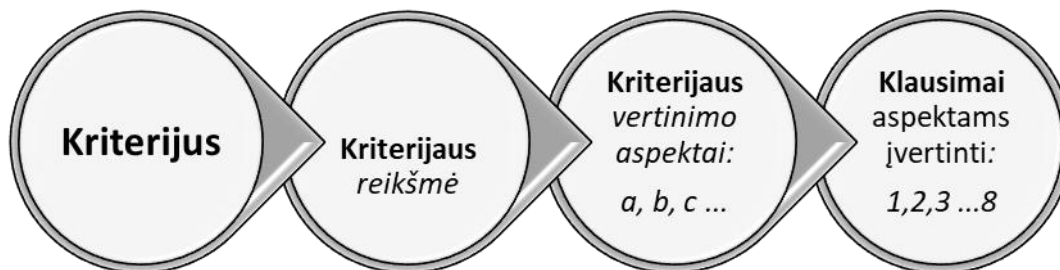
7.2.1. **Estetika. Grožio** pojūtį puoselėjančios projektuojamo/rekonstruojamo objekto vizualinės charakteristikos.

7.2.2. **Statybos ir kuriamos aplinkos kokybė.** (Ergonomiškumas), ilgaamžiškumas; statinio, urbanistinio komplekso ir (ar) kraštovaizdžio objekto atitiktis esamam kontekstui įvertinus planuojamą funkciją. Atitiktis esminioms kokybiškos architektūros reikalavimams, t. y. grožis, tvirtumas ir patogumas. Vertinant projektus taikomas faktinio turinio viršenybės prieš biurokratinę formą principas – vertinama faktinė pastato paskirtis, statybos rūšis, būstų skaičius ir panašiai.

III SKYRIUS

KRITERIJŲ TAIKYMO VERTINANT ARCHITEKTŪROS, URBANISTIKOS IR KRAŠTOVAIZDŽIO OBJEKTŲ KOKYBĘ PROCESO EIGA

8. Kriterijų taikymo schema:

8.1. Kriterijus – vienas iš aukščiau, II skyriuje, nurodytų architektūros kokybės kriterijų, pagal kurį nustatoma, ar pasiekta architektūros kokybė.

8.2. Kriterijaus reikšmė – detalus kriterijaus aprašymas.

8.3. Kriterijaus vertinimo aspektai – aspektai, į kuriuos atsižvelgiant vertinama atitiktis kriterijui. Šių aspektų visuma perteikia kriterijaus reikšmę.

8.4. Klausimai kriterijaus aspektams įvertinti – aspektams įvertinti skirti klausimai ir juos patikslinantys.

8.5. Susumavus atsakymus, gaunamas galutinis rezultatas, išreikštas procentais, kuris turi būti motyvuotai pagrįstas. Šis rezultatas parodo pasiektą architektūros kokybės lygį (pvz., teigiamai atsakius į visus klausimus, vieno kriterijaus rezultatas – 100 proc.).

ARCHITEKTŪROS KOKYBĖS KRITERIJŲ SĄRAŠAS, JŲ REIKŠMĖS, VERTINAMI ASPEKTAI IR KLAUSIMAI, BEI JUOS PATIKSLINANTYS KLAUSIMAI ASPEKTAMS ĮVERTINTI

Kriterijus – vienas iš aukščiau, II skyriuje, nurodytų architektūros kokybės kriterijų, pagal kurį nustatoma, ar pasiekta architektūros kokybė.

Objektas – vertinamas architektūros objektas, kuriam taikoma Architektūros kokybės vertinimo metodika.

Kriterijaus vertinimo aspektai – aspektai, į kuriuos atsižvelgiant vertinama atitiktis kriterijui. Šių aspektų visuma perteikia kriterijaus reikšmę.

8.6. Vertinant objekto atitiktį konkrečiam architektūros kokybės kriterijui, įvertinamas kiekvienas architektūros kokybės kriterijaus aspektas pagal atsakymus į jam įvertinti skirtus klausimus ir juos patikslinančius klausimus:

Nr.	Kriterijus	Kriterijaus reikšmė	Kriterijaus vertinimo aspektai	Klausimai ir juos patikslinantys klausimai aspektams įvertinti
I. Objekto santykis su aplinka				
1.	Atitiktis darnaus vystymosi principams.	Kokybiška architektūra, prisidedanti prie darnios valstybės ir žmonių aplinkos kūrimo, yra svarbi ekonomikos ir socialinių santykių raidai, atsižvelgiant į darnaus ir tvaraus vystymosi iššūkius.	• Atsakingas išteklių naudojimas; • gamtos (gyvūnijos ir augmenijos) puoselėjimas; • prisitaikymas prie klimato kaitos padarinių ir (ar) jų švelninimas. Ar išsprendžia tos vietos (aplinkos) problemą ir sukuria aplinkai ir žmonėms pridėtinę vertę.	1.1. Ar objekto sprendiniai grindžiami atsakingo žemės naudojimo ir užstatymo intensyvumo principais? 1.1.1. Ar objektas vystomas jau urbanizuotoje teritorijoje? 1.1.2. Ar objekto sklypo užstatymo intensyvumas dera su aplinkinio užstatymo rodikliais? (ar neviršijamas kvartalui būdingas rodiklis – toks užstatymo intensyvumas, kurio nesiekia 75 proc. sklypų nagrinėjame kvartale). 1.1.3. Ar objekto UI rodiklis tinkamas teritorijos potencialui, nustatytam TPD? (ar miestų centro teritorijoje nenumatomas pernelyg intensyvus užstatymas). 1.2. Ar naudojamos vietinės ar vietoje pagamintos medžiagos? 1.3. Ar projektuojant objektą atsižvelgta į penkis esminius tvarumo principus: atsisakyti, mažinti, remontuoti, pakartotinai naudoti ir perdirbti? (angl. <i>refuse, reduce, repair, reuse, recycle</i>). 1.4. Ar atsižvelgta į prisitaikymo prie klimato kaitos, klimato apsaugos ir anglies dioksido poveikio neutralumo aspektus? 1.4.1. Ar objekto sklype tvariai naudojamas lietaus vanduo? 1.4.2. Ar numatytas savivaldybės nustatytus kriterijus atitinkantis (teisės aktuose nustatytus minimalius parametrus papildantis) stogų, vertikalusis, sklypo neužstatytų erdvių želdinimas? Pavyzdžiui - tam tikrose miestų zonose, kur trūksta želdynų tai gali būti naudojama kaip papildoma miestų ekosistemą gerinanti priemonė). 1.4.3. Ar planuojamas pakankamas, savivaldybės nustatytus kriterijus atitinkantis, želdinių (medžių ir krūmų) lajomis dengiamas plotas? (vertinamos išliekančių medžių ir krūmų lajos, sodinamų krūmų laja vertinama 5 metų perspektyvoje, sodinamų medžių – 10 metų perspektyvoje). 1.4.4. Ar projektuojama tik tiek kietųjų dangų, kiek būtina?

				1.4.5. Ar automobilių stovėjimo aikštelės apželdintos ir kaip tvarkomos lietaus nuotekos nuo jų? 1.4.6. Ar eismo organizacijos sprendiniuose vadovaujasi prioritetų seka: pėsčiasis > dviratis > viešasis transportas > automobilis? 1.4.7. Ar pateiktas projektas atitinka savivaldybės patvirtintas dviračių infrastruktūros įrengimo rekomendacijas? (rekomendacijos dviračių takų dangai, skerspjūvio elementams, dviračių stovėjimo vietų skaičiui, išdėstymui, stovėjimo vietose reikalingai infrastruktūrai - pompa, krovimo stotelė ir pan.). 1.4.8. Ar taikomi automobilių stovėjimo vietų skaičiaus mažinimo koeficientai (jeigu nustatyti)? 1.4.9. Ar neprojektuojamas perteklinis automobilių stovėjimo vietų skaičius? 1.5. Ar objekte numatyta išsaugoti gamtos vertybes? Ar įtraukiami gamta paremti sprendimai (angl. <i>nature – based solutions</i>)? 1.5.1. Ar išsaugomas natūralus gamtinio karkaso tinkliškumas, junglumas ir jo elementų natūralumas? 1.5.2. Ar saugomi ir puoselėjami kraštovaizdžio elementai (reljefas, želdynai, želdiniai, vandens telkiniai)? 1.5.3. Ar išsaugomi esami visi ir ypatingai vertingi medžiai? 1.5.4. Ar užtikrinama išsaugomų medžių technologinė apsauga statybos metu (saugomas visas šaknyno plotas, numatytos reikalingos arboristinės priemonės)? 1.5.5. Ar kertami visi ir ypatingai saugotini medžiai atsodinami pagal savivaldybės nustatytus kriterijus? (atskirose miesto dalyse gali būti nustatytos skirtingos kertamų medžių atsodinimo rekomendacijos – atsodinamų diametrų skaičius ar pan.). 1.5.6. Ar projekte numatytas želdinimas įgyvendintas ir tinkamai prižiūrimas pastato eksploatacijos metu (vertinama pastatų naudojimo patikrinimo metu) ?

				1.6. Ar objekto sprendiniais skatinama biologinė įvairovė (genetinė, rūšių ir ekosistemų)? 1.6.1. Ar planuojamas 3 sluoksnių želdinimas (žolė, krūmai, medžiai)? 1.6.2. Ar užtikrinama vietinių želdinių rūšių apsauga pagal savivaldybės patvirtintus kriterijus? (viešosiose erdvėse ir visuomenei prieinamose sklypų dalyse rekomenduojama sodinti ne mažiau nei 80 proc. vietinių rūšių augalų). 1.6.3. Ar viešai prieinamose erdvėse kuriama želdinių rūšinė įvairovė atitinka savivaldybės patvirtintus kriterijus? 1.7. Ar įgyvendinant objektą vengiama taršos? 1.7.1. Jei objektui reikalingos sanitarinės apsaugos zonos (SAZ), ar jos išeina iš žemės sklypo ribų? 1.7.2. Ar objektas prijungiamas prie miesto vandentiekio ir buitinių nuotekų tinklų? 1.7.3. Ar objektas prijungiamas prie centralizuotų šildymo tinklų? 1.8. Ar objekto sprendiniais skatinamos tvarios gyvenimo sąlygos ir didinama socialinė atsakomybė kuriant kokybiškas gyvenamąsias erdves, teritorijas atsižvelgiant į tos vietos/vietovės (bendruomenės) susiformavusias tradicijas (papročius)? 1.8.1. Ar urbanistiniais elementais (statiniai) ir kraštovaizdžio elementais (želdynai, sklypo plano sprendiniai) viešos erdvės atskirtos nuo privačių? 1.8.2. Ar naujas objektas kuria galimybes atsirasti teritorijoje trūkstamoms funkcijoms (socialinės, komercinės paslaugoms, darbo vietoms, būstui ir pan.)? 1.8.3. Ar keičiant patalpų paskirtį į gyvenamąją prisidedama prie savivaldybės patvirtintose rekomendacijose nustatyto viešųjų erdvių želdinimo? (esant želdynų trūkumui atskirose miesto dalyse numatomas objekto stogų, vertikalus želdinimas, medžių ir/ar krūmų sodinimas sklype ar viešosiose erdvėse).

				1.8.4. Ar keičiant patalpų paskirtį į gyvenamąją prisidedama prie savivaldybės patvirtintose rekomendacijose nustatyto infrastruktūros įrengimo (gerinimo)? (vaikų žaidimo aikštelių įrengimas sklype ar viešosiose erdvėse).
2.	Urbanistinis integralumas.	Statinio, urbanistinio komplekso ir (ar) kraštovaizdžio objekto darna su esama urbanistine struktūra ir poveikis kultūriniam kraštovaizdžiui.	Darni integracija į urbanistinės vietovės plano struktūrą, užstatymą ir turinę erdvinę kompoziciją; kultūrinio kraštovaizdžio formavimas. Ar dera prie užstatytos aplinkos ir vietos kraštovaizdžio (Genijus Loci).	2.1. Ar objekto sprendiniai dera prie esamos sklypų ir (ar) kvartalų struktūros? 2.1.1. Ar naujų elementų užstatymo tipologija atitinka teritorijai būdingus požymius? 2.1.2. Ar naujo objekto formuojamų viešų erdvių (gatvių, skverų, aikščių) parametrai atitinka teritorijai būdingus požymius? 2.1.3. Ar atstumai nuo projektuojamų naujų objektų iki sklypo ribų atitinka teritorijai būdingus principus (abu sklypai turi turėti vienodas vystymo galimybes)? (vertinamas atstumas nuo langų iki kaimyninio sklypo ribos - ar kaimyniniame sklype neužkertama galimybė pastatyti pastatą tokiu pat atstumu nuo šios ribos). 2.1.4. Ar nauji sklypo plano elementai (atraminės sienutės, privažiavimai, automobilių stovėjimo aikštelės) nedaro esminės neigiamos įtakos gretimų sklypų vystymo galimybėms? 2.1.5. Ar formuojamų kvartalų dydis nėra perteklinis ir ar yra patrauklus vaikštomumui? 2.1.6. Ar neformuojami atskirti kuriantys ir vaikštomumą mažinantys akligatviai, jei tai nesumažina gyvenimo kokybės kriterijaus? 2.2. Ar objekto sprendiniai pritaikomi prie esamo gatvių, dviračių ir (ar) pėsčiųjų takų tinklo? 2.2.1. Ar projektu saugomi, kuriami nauji ryšiai su aplinka? (vertinamos esamos ir planuojamos autotransporto, pėsčiųjų ir dviračių judėjimo, žaliosios jungtys, darnaus judumo galimybės, kt.).

				2.2.2. Ar objekto sprendiniais projektuojamos dangos vertikaliniame plane sklandžiai sujungiamos su aplinkinės teritorijos dangomis? 2.2.3. Ar patekimui į pastatą bei sklypo reljefo formavimui reikalingi elementai (laiptai, pandusai, turėklai, atraminės sienelės) netrukdo pėstiesiems ir dviratininkams? 2.2.4. Ar įvažiavimas į automobilių stovėjimo aikštelę netrukdo pėstiesiems ir dviratininkams? 2.3. Ar objekto sprendiniai darniai įsilieja į viešųjų urbanistinių erdvių (aikščių, skverų, parkų ir t. t.) sistemą? 2.3.1. Ar perimetrinio ir jam giminio užstatymo pirmųjų aukštų erdvės prie gatvių ir viešų erdvių pritaikomos įvairioms funkcijoms? 2.3.2. Ar perimetrinio ir jam giminio užstatymo pirmųjų aukštų patalpų aukštis tinkamas erdvės prie gatvių ir viešų erdvių pritaikomos įvairioms funkcijoms? 2.4. Ar objekto sprendiniai atitinka urbanistinio konteksto užstatymo tipą (-us) (morfotipus)? 2.4.1. Ar naujų elementų užstatymo tipologija atitinka teritorijai būdingus požymius? 2.5. Ar objekto užstatymo tankis, intensyvumo rodikliai dera su aplinkinio užstatymo rodikliais? 2.5.1. Ar objekto sklypo užstatymo tankis neviršija nagrinėjam kvartalui būdingo rodiklio? (būdingas rodiklis – tas, kurio neviršija 75 proc. sklypų nagrinėjame kvartale). 2.5.2. Ar objekto sklypo užstatymo intensyvumas neviršija nagrinėjam kvartalui būdingo rodiklio? (būdingas rodiklis – tas, kurio neviršija 75 proc. sklypų nagrinėjame kvartale). 2.6. Ar objekto sprendiniai dera su esamo užstatymo aukščiu (ar objekto sprendiniais siūlomas foninio aukščio užstatymas, ar siūloma dominantė (tūrinė arba vertikali); jei projektuojamas objektas yra dominantė, ar ji dera su jau esančiomis ir t. t.)?

				2.6.1. Ar objekto aukštingumas (aukštis metrais ir/ar aukštų skaičius) neviršija foninio užstatymo? (foninis užstatymas – tas, kurio neviršija 80 proc. teritorijos šiuo metu faktiškai užstatyto ploto). 2.7. Ar objekto sprendiniai dera su vietos (gatvės, kvartalo, rajono, miesto) perspektyvomis, panoramomis ir siluetais? 2.7.1. Ar objekto sprendiniai nedaro neigiamos įtakos lokalioms perspektyvoms, panoramoms, siluetais? 2.8. Ar objekto sprendiniai nedaro neigiamos įtakos esamiems vizualiniams ryšiams tarp viešųjų urbanistinių erdvių ir vertikalųjų akcentų, charakteringoms ir reikšmingoms apžvalgos vietoms? 2.8.1. Ar objekto sprendiniai nedaro neigiamos įtakos esamiems vizualiniams ryšiams tarp viešųjų urbanistinių erdvių ir vertikalųjų akcentų, panoramoms nuo reikšmingų (nustatytų TPD) ir charakteringų miesto savitumą formuojančių apžvalgos taškų ar ašių?
3.	Santykis su paveldėtomis vertėmis.	Kultūros paveldo objektų ir kultūros paveldo vietovių saugojimas, statinio, urbanistinio komplekso ir (ar) kraštovaizdžio objekto santykis su urbanistinės vietovės ar objekto istorine urbanistine ir (ar) architektūrine raida, kraštovaizdžio vertybėmis.	Vertingų ypatumų įvardijimas ir išsaugojimas; kultūros paveldo objektų saugojimas ir pritaikymas; pertvarkymo mastas ir tikslingumas; autentiškumo puoselėjimas, vientisumo išlaikymas. Nnekilnojamojo turto paveldo išsaugojimas, ar daro įtaką miesto panoramai	3.1. Ar įvertinta vietovės istorinė urbanistinė raida, ar susipažinta su išlikusiu kultūros paveldu, ar šios žinios ir informacija daro įtaką objekto sprendiniams? 3.1.1. Ar atlikti reikiami tyrimai ir jų rezultatai atpažįstami objekto architektūrinėje raiškoje? 3.2. Ar numatomi objekto sprendiniai, išraiška atitinka tarptautinius (ginančius mūsų tautos identitetą) ir šalies kultūros paveldo standartus, principus ir teisinę bazę, ar išsaugomi kultūros paveldo objektai, jų vertingosios savybės? 3.2.1. Vertinama teisės aktų nustatyta tvarka. 3.3. Ar vertinamų kompleksų, statinių, sklypų, kvartalų, teritorijų sprendiniais papildoma, formuojama ar performuojama urbanistinė struktūra? 3.3.1. Ar esama urbanistinė struktūra išsaugoma ją papildant, ar visiškai performuojama?

			(aukštuminių pastatų bei statinių atveju).	3.4. Ar objekto sprendiniai stiprina ir išlaiko paveldo, kraštovaizdžio autentiškumą ir vientisumą? 3.4.1. Ar objekto sprendiniai nedaro neigiamos įtakos paveldo objekto apžvalgai svarbioms perspektyvoms, panoramoms, siluetams? 3.5. Ar ateities kartos ir toliau galės naudotis visu kultūros paveldu, ar numatyta kultūros paveldo objektą įveiklinti ir aktualizuoti, ar jis pritaikytas viešajam pažinimui ir (ar) pažinimui jį naudojant? 3.5.1. Ar kultūros paveldas įveiklinamas (pritaikomas)? 3.6. Ar užtikrinama kultūros paveldo ir naujų elementų pusiausvyra, darna ir (arba) sklandus ryšys, ar objektas darniai įsilieja į esamą urbanistinę struktūrą? 3.6.1. Ar nauji elementai neužgožia kultūros paveldo objekto vertingųjų savybių? 3.6.2. Ar naujų elementų užstatymo tipologija atitinka teritorijai būdingus požymius? 3.7. Ar pirmenybė teikiama ne naujai statybai, o tęstiniam ir (arba) pritaikomajam pakartotiniam pastatų naudojimui ir tinkamai jų priežiūrai? 3.7.1. Ar išsaugojami, panaudojami esami pastatai ar kiti elementai? 3.8. Ar objekto sprendiniai leidžia atpažinti teritorijos, objekto raidos etapus (architektūros stilius, laikotarpius), atskirti pirminius ir šiuolaikinius elementus; ar nauji sprendiniai šiuolaikiški, ar projektuojami nauji pastatai netinkamai neatkartoja buvusių? 3.8.1. Koks yra naujų elementų architektūrinės raiškos santykis su kultūros paveldo objektu?
4.	Aplinka visiems.	Aplinka, kai ja be specialaus pritaikymo gali naudotis visos visuomenės grupės.	Socialinis jautrumas ir atsakomybės skatinimas;	4.1. Ar objektų sprendiniais užkertamas kelias invazinei (t.y. išskyrus susiklosčiusiai vietos bendruomenės) segregacijai, gentrifikacijai ir formotis vietovėje getams?

			objektų ir vietų pasiekiamumas; universalaus dizaino principų taikymas: visų žmonių lygybė, universalumas, paprastas ir intuityvus naudojimas, suvokiama ir juntama informacija, tolerancija asmens fizinėms jėgoms, optimalus dydis ir erdvė. Ar nepablogina esamos situacijos (konforto sąlygų) esamai aplinkai ir žmonėms.	4.1.1. Ar neformuojamos „uždaros zonos“ (angl. - „gated communities“) – teritorijos, kurios yra didesnės nei 1 ha ir kurių neįmanoma perkirsti? 4.2. Ar įgyvendinant objektą kuriamos patrauklios ir patogios žmonėms bendrauti privačios ir viešosios erdvės? 4.2.1. Ar projektuojamos lauko erdvės (vaikų žaidimo, sporto, poilsio, kt.) kokybiškos, joms parinktos tinkamos vietos sklype, numatyti racionalūs ryšiai su pastatu ir aplinka? 4.2.2. Ar projektuojamos lauko terasos būstams pirmajame aukšte? 4.2.3. Ar įveiklinami plokšti pastatų stogai? 4.3. Ar objektas skatina bendrą atsakomybę ir už privačias ir už viešąsias erdves? 4.3.1. Ar urbanistiniais elementais (statiniai) ir kraštovaizdžio elementais (želdynai, sklypo plano sprendiniai) viešos erdvės atskirtos nuo privačių? 4.3.2. Ar pastato pirmasis aukštas turi funkcinį kontaktą su greta esančiomis viešosiomis erdvėmis? 4.3.3. Ar vykdytos papildomos savivaldybės rekomenduojamos visuomenės informavimo, visuomenės nuomonės identifikavimo priemonės? 4.3.4. Ar viešai naudojamų erdvių pertvarkymo sprendiniai buvo išbandyti laikinomis (taktinio urbanizmo, vietokūros) priemonėmis? 4.4. Ar objektas yra greitai ir lengvai pasiekiamas viešuoju transportu? 4.4.1. Ar objektas yra viešojo transporto pasiekiamumo pėsčiomis zonoje? 4.5. Ar objekto aplinka projektuojama ir planuojama taip, kad būtų galima judėti be kliūčių? 4.5.1. Ar objekto aplinkoje taikomi universalaus dizaino principai? (vertinamas žmonėms su spec. poreikiais skirtų automobilių stovėjimo vietų skaičius, vieta nuo įėjimo į pastatą;

				sklypo sprendinių patogumas judėti žmonėms su specialiaisiais poreikiais – ryšiai sklypo viduje ir su aplinkine teritorija). 4.6. Ar objekto viduje visi galės judėti be kliūčių? 4.6.1. Vertinama tikrinant atitikimą teisės aktams. 4.7. Ar vertinamame objekte bus galima orientuotis intuityviai; ar reikiama informacija suvokiama ir juntama? 4.7.1. Ar sklypo planas / urbanistinio objekto viešų erdvių struktūra aiški ir neklaidinanti? (ar pirmą kartą šioje vietoje esantis žmogus intuityviai suprastų, kur jam reikia eiti, nepasiklystų). 4.7.2. . Ar architektūrinė raiška padeda intuityviai suvokti patekimą į viešą pastatą vietas? (ar pirmą kartą šioje vietoje esantis žmogus intuityviai suprastų, kur yra įėjimas į viešos funkcijos pastatą). 4.8. Ar projektuojant ir planuojant atsižvelgta žmogaus mastelį, ar funkcinė įranga ergonomiška? 4.8.1 Ar viešai prieinamų erdvių funkcinė įranga atitinka savivaldybės nustatytus kriterijus ir standartus?
II. Objekto charakteristikos				
5.	Sprendinių ekonomiškumas.	Planuojamų sprendinių atitiktis ilgalaikėms investicijoms, jų racionalumas, užtikrinantis efektyvų statinio gyvavimo ciklą, siekiant optimalaus kokybės ir kainos santykio.	Numatomas statybos kokybiškumas; sąnaudų pagrįstumas; vietos vertės didinimas; esamos socialinės ir inžinerinės infrastruktūros panaudojimas, kūrimas, uždaras raidos ciklas (planavimas, projektavimas, statyba ir naudojimas), per	5.1. Ar pasirinktos kokybiškos statybos medžiagos ir ar taikomi tinkami techniniai sprendimai, kuriais siekiama užtikrinti, kad statinys bus veiksmingai naudojamas visą ekonomiškai pagrįstą naudojimo laiką? 5.2. Ar statybinių medžiagų ir metodų gyvavimo ciklas ilgas, todėl mažesnės priežiūros išlaidos, ar dėl to vietos vertė tokia pati ar didėja? 5.3. Ar, vertinant iš ilgalaikės perspektyvos, viešieji ir privatūs išteklių buvo panaudoti geriausiai ar tik siekiant trumpalaikės naudos? 5.3.1. Ar objekto funkcionavimo užtikrinimas nereikalaus sukurti perteklinės (nenumatytos teritorijų planavimo dokumentuose) viešosios infrastruktūros?

			objekto gyvavimo laiką. Sprendinių racionalumas, išliekamoji vertė (ar pastatas patvarus, ilgaamžiškas).	5.4. Ar objekto vieta yra ekonomiškai perspektyvi tolesnei plėtrai? 5.5. Ar objekto sprendiniai padidina vietos ilgalaikį patrauklumą gyvenimo, darbo, laisvalaikio ir (arba) turizmo erdvės atžvilgiu (tinkamai jas tarpusavyje atskiriant), nes šalia yra įvairių išteklių, įrenginių ir (arba) viešųjų paslaugų? 5.5.1. Ar objektas kuria patrauklumą teritorijai – atneša trūkstamas paslaugas, darbo vietas, būstą ten, kur jų trūksta? 5.6. Ar objekto planavimo ir projektavimo sprendinių, statybos ir eksploatavimo ekonomiškumas padidina vietos aukštesnės kokybės pasiekimo galimybes? 5.7. Ar panaudojama esama ir (ar) kuriama nauja socialinė ir inžinerinė infrastruktūra? 5.7.1. Ar objektas projektuojamas teritorijoje, kurioje išvystyta socialinė, paslaugų infrastruktūra? 5.8. Ar vietos nuosavybės ir (arba) investavimo modeliais prisidedama prie gyvybingų (bet ne mišrių) rajonų kūrimo?
6.	Inovatyvumas.	Naujos originalios architektūrinių ir urbanistinių sprendimų idėjos, siekiant tvarios statybos ir statinio gyvavimo ciklo, naudojant pažangias technologijas ir medžiagas, skatinant žiedinę ekonomiką, klimatą ir energiją tausojančias priemones, kuriant kokybišką aplinką visiems.	Nauji architektūriniai, urbanistiniai ir (ar) kraštovaizdžio sprendiniai; naujų technologijų ir (ar) medžiagų panaudojimas; laikotarpio vertybių atspindėjimas. Ar turi pagrįstų ambicijų.	6.1. Ar objekto sprendiniai apima eksperimentinius metodus? 6.2. Ar objekte taikomi nauji architektūriniai, urbanistiniai ar (ir) kraštovaizdžio sprendiniai? 6.3. Ar taikomi nauji sprendiniai draugiški aplinkai? 6.4. Ar objekte numatyta taikyti naujas technologijas ir (ar) naudoti naujas tvarias medžiagas? 6.5. Ar naujos technologijos išbandytos ir patikimos? 6.6. Ar naujų technologijų taikymas ir (ar) medžiagų naudojimas padės taupyti energiją kompleksiskai ilgalaikėje prasme? 6.7. Ar objekte diegiami inovatyvūs sprendiniai ir ar technologijos padės kurti aukštos kokybės gyvenamąją aplinką visiems? 6.8. Ar objekte diegiami inovatyvūs sprendiniai ir ar technologijos atspindi logiškas ir tvarias (laiko išbandytas) laikotarpio vertybes?

7.	Funkcionalioji struktūra.	Statinio, urbanistinio komplekso ir (ar) kraštovaizdžio objekto atitiktis planuojamai funkcijai ir galimybė pritaikyti kintant funkcijoms.	7.7.1. Gyvybingumo ir skirtingos paskirties užtikrinimas; atitiktis numatytai funkcijai; galimybės prisitaikyti pakitus poreikiams. 7.10.1.(P10). Atitiktis kontekstui; Deramai atsižvelgti į gamtines ir kultūrines vertybes. Planavimas turi skatinti siekti apgalvotos struktūros ir estetiškai patrauklaus dizaino užstatymo vietovėse, žaliosiose juostose, komunikacijų trasose bei kituose statiniuose; Esant neatitikimams tarp faktinio turinio ir biurokratinės formos, reikalaujama kad planuojamos statybos poveikis urbanistinei ir gamtinei aplinkai būtų vertinamas pagal turinį, bet ne pagal formą.	7.1. Ar pasirinkti nuosavybės ir (arba) investicijų modeliai užtikrins vietos (neliečiant susiformavusių gyvenamųjų erdvių) gyvybingumą ir daugiavertumą ? 7.2. Reikšmingiausi ir ilgiausiai išliekantys struktūros elementai yra suplanuoti vietovė ir jos sąsaja su esamais judėjimo srautais, sklypais ir kvartalais. Ar šie sprendimai yra apgalvoti ir racionalūs? 7.2.1. Ar projektu saugomi, kuriami nauji platesniame urbanistiniame kontekste veikiančios ryšiai?(vertinamos esamos ir planuojamos autotransporto, pėsčiųjų ir dviračių judėjimo, žaliosios jungtys, darnaus judumo galimybės). 7.3. Ar yra lengvai pasiekiamų kokybiškų atvirų urbanistinių ir žaliųjų erdvių? 7.3.1. Ar užtikrinamas želdynų pasiekiamumas pagal galiojančius normatyvus? 7.4. Ar vieta lengvai pasiekama visiems ir ar patogi visoms transporto priemonėms? 7.4.1. Ar aiški ir logiška eismo judėjimo logistikos struktūra, bei schema? 7.4.2. Ar dangos (medžiagos, piešinys) akcentuoja pėsčiųjų prioritetą D ir žemesnės kategorijos gatvėse bei sklypo plane? 7.4.3. Ar projektuojama dviračiams ir kitam jiems prilygintam transportui reikalinga infrastruktūra? 7.4.4. Ar projektuojami infrastruktūros elementai tinkami privažiuoti viešajam, aptarnaujančiam ir spec. tarnybų transportui? 7.4.5. Ar yra galimybės lankytojai palikti automobilį pačiame objekte arba ne toliau nei 300m nuo objekto, viešoje automobilių stovėjimo aikštelėje ar stovėjimo vietoje gatvėje? 7.4.6. Kaip organizuojamas automobilių stovėjimas sklype? 7.5. Ar objektas atitinka paskirtį ir yra pritaikytas konkrečiai funkcijai? Ar atsižvelgiama į visų vartotojų poreikius, siekius ir veiklą?

			Faktiniai būstai ne gyvenamuosiuose pastatuose vertinami kaip butai. 7.10.2.(P10) (Ergonomiškumas), ilgaamžiškumas; Atitiktis esminiams kokybiškos architektūros reikalavimams, t. y. grožis, tvirtumas ir patogumas. Patraukli architektūra yra estetiška ir kokybiška, jos estetiką kuria kompozicija, forma, mastelis bei tekstūra. Tvirtumas yra struktūros ilgaamžiškumas ir integralumas, jos elementai ir išbaigtumas. Patogumas yra pastato, struktūros ar vietos galimybė tenkinti naudotojų poreikius. Puikus dizainas galimas, jeigu yra sukurti ir realizuoti visi trys požymiai.;	7.5.1. Ar numatyta visa faktinei pastato paskirčiai reikalinga infrastruktūra? (automobilių ir dviračių stovėjimo vietos, želdynai, vaikų žaidimo aikštelės, sporto aikštelės ir panašiai). 7.5.2. Ar pastatas faktiškai suprojektuotas tai paskirčiai, kuri deklaruojama? 7.5.3. Ar objektas eksploatuojamas pagal projekte numatytą paskirtį? 7.6. Ar objektas atitinka sveiko gyvenimo būdo ir aplinkos principus dizaino, medžiagų, šviesos, oro, triukšmo ir kitais atžvilgiais? 7.6.1. Vertinama tikrinant atitikimą teisės aktams. 7.7. Ar objektas saugus dizaino, medžiagų, šviesos, oro, triukšmo ir kitais atžvilgiais? 7.7.1. Vertinama tikrinant atitikimą teisės aktams. 7.8. Ar objekto sprendinius bus galima pritaikyti prie kintančių sąlygų ir poreikių išsaugant pagrindines jo savybes ir vertybes? 7.9. Ar objekto sprendiniai leidžia lengvai transformuoti statinio vidaus erdves, pritaikyti jas kitoms funkcijoms, atsiradus naujiems poreikiams ar technologijoms? 7.9.1. Ar perimetrinio ir jam giminingo užstatymo pirmųjų aukštų erdvės prie gatvių ir viešų erdvių pritaikomos įvairioms funkcijoms? 7.9.2. Ar, vadovaujantis savivaldybės rekomendacijomis, projektuojamos slėptuvės, priedangos arba padidinto saugumo patalpos? 7.10.1.(P10). Ar bus užtikrinti bendri interesai, kurių reikia laikytis planuojant ir statant pastatus, kad deramai atsižvelgiant į gamtines ir kultūrines vertybes, planavimas turi skatinti siekti apgalvotos struktūros ir estetiškai patrauklaus dizaino užstatymo vietovėse, žaliosiose juostose, komunikacijų trasose bei kituose statiniuose. 7.10.2.(P10). Ar dėmesys sutelkiamas į socialines problemas, pavyzdžiui, didmiesčių tankėjimą ir atitinkamai kaimo vietovių

			Vertinant projektus taikomas faktinio turinio viršenybės prieš biurokratinę formą principas – vertinama faktinė pastato paskirtis, statybos rūšis, būstų skaičius ir panašiai. 7.9.3.1. Funkcionalios pastato struktūros kūrimas, ar tinkamai atliktas objekto paskirties ir vietos pagrindimas (įtaka aplinkai ir sąlygoms), siekiant įsitikinti konkretaus objekto įtaką konkrečiai vietai. 7.10.3.2.(P10). Statybos ir kuriamos aplinkos kokybė, (ar atsiriboja nuo dviprasmiško „pasinaudojimo spragomis“ įstatymuose (akivaizdus Statytojo interesus negali daryti įtaką sprendiniams).	ar mažesnių miestelių tuštėjimą, mokyklų, ligoninių projektavimą, infrastruktūros gerinimą, kliento, architekto bei statytojo sutelktį, tvariąją plėtrą ir pan. 7.10.3.(P10). Ar nėra sumenkinta estetikos svarb ir ar nepasikliauname vien racionalumu (jis nėra vienintelis pažangos rodiklis). Ar pagalvota apie tai, kaip suderinti racionalumą su estetika. Ar yra prielaida puoselėti estetiškes architektūrinio dizaino ir statybų vertybes, kūrybiškumą, novatoriškumą bei etosą, kuris populiarintų grožį, naujoves bei tvarumą. 7.10.4.(P10). Ar užtikrinti esminiai kokybiškos architektūros reikalavimai, t. y. grožis, tvirtumas ir patogumas. Ar architektūra yra patraukli, estetiška ir kokybiška,. Ar jos estetiką kuria kompozicija, forma, mastelis bei tekstūra. 7.10.5.(P10). Ar statyba atitinka architektonikos kokybės principus, pagal kuriuos pastatai turi būti kuriami pasitelkiant subalansuotus funkcinį, estetinį, socialinį, kultūrinį, technologinį ir ekonominį statybos aspektus, taip pat kliento ir viešąjį interesą, pabrėžiant individualią gamtos ir urbanistinio kraštovaizdžio tapatybę, įtraukiant jį į kultūrinę aplinką, taip praturtinant ir sukuriant kokybišką gyvenamąją erdvę. 7.10.6.(P10). Ar įvertinti tokie kriterijai, kaip kontekstas, mastelis, statinio forma, tankumas, ištekliai, energija ir vandens naudojimo efektyvumas, kraštovaizdis, patogumai, saugumas, socialinis aspektas ir būsto įperkamumas bei estetika. 7.10.7.(P10). Ar deramai įvertinta estetikos kokybė vidaus dizainą ir struktūrą atspindinčios pastato elementų, tekstūros, medžiagų bei spalvų kompozicijose. 7.10.8.(P10). Ar estetika reaguoja į aplinką ir kontekstą, ypač į vertinguosius gatvės vaizdo elementus. Jeigu kalbama apie teritoriją, kuri bus keičiama, čia statomų objektų estetika turėtų atitikti trokštamą vietos ateities charakterį. 7.10.9.(P10). Ar jeigu būstui skirtas pastatas suprojektuotas taip, kad gali būti išparduotas dalimis (neturi bendrų

				patalpų ar pagal funkciją reikalingos aptarnavimo infrastruktūros): 7.10.9.1.(P10). neleidžiama viršyti gyvenamajai paskirčiai nustatytų užstatymo intensyvumo ir kitų rodiklių; 7.10.9.2.(P10). nepaisant būsto pavadinimo, reikalaujama įrengti visą pastatui reikalingą viešąją infrastruktūrą – želdynus, vaikų žaidimo ir sporto aikštes, automobilių stovėjimo aikštes pagal gyvenamiesiems pastatams taikomas normas. 7.10.10.(P10). Ar priemiesčiuose, planuojant daugiau nei du būstus sklype, maksimalus galimas būstų skaičius sklype nustatomas skaičiuojant vienam būstui tenkančios sklypo dalies plotą, kuris turi būti ne mažesnis, nei būdinga kvartalui, kuriame numatoma statyba. 7.10.11.(P10). Saugomas, neužgožiamas, neardomas ir architektūrinėmis priemonėmis pabrėžiamas susiformavęs kraštovaizdis – reljefas, želdynai ir želdiniai: 7.10.11.1.(P10). Numatant saugomų medžių kirtimą, taikomas adekvatus kompensavimas (kertamo medžio diametras kompensuojamas tokia pat sodinamų medžių diametrų suma. 7.10.11.2.(P10). Jeigu keičiant patalpų paskirtį nėra galimybės sklype įrengti reikiamo želdynų ploto, jis įrengiamas ant perdangų ar stogų. Nesant tokios galimybės, kompensuojama už 15 kv.m. naujai sukuriama būsto ploto 1 naujai sodinamam medžiui (ne mažesnio nei 8 cm kamieno diametro) gatvių alėjose ar viešuosiuose želdynuose.
8.	Vientisa architektūrinė idėja ir estetika.	Nuosekliai suvokiama statinio, urbanistinio komplekso ir (ar) kraštovaizdžio objekto meninė išraiška.	8.8.1. Architektūrinės idėjos buvimas ar nebuvimas ir jos vientisumas;	8.1. Ar objektas turi vientisą architektūrinę idėją ir ar žiūrovas gali ją suvokti, ar ji suvokiama lengvai (intuityviai)? 8.2. Ar objektas papildo, kuria vietos identitetą ir įvaizdį ir yra kuo nors reikšmingas? 8.2.1. Ar projektuojamo, rekonstruojamo, remontuojamo ar renovuojamo pastato architektūros kokybė atitinka miesto daliai

			meninis santykis su aplinka (kontrastas, atkartojimas ir t. t.); meninės raiškos priemonės (mastelis, proporcijos, ryšys tarp kuriamų elementų, medžiagiškumas, spalvos); šiuolaikiškumas. 8.9.1.(P9). Išlieka privalomumas užtikrinti estetikos svarbos architektūros kokybei apibūdinimą, siekiant įgyvendinti architektūros politikos bei statybos kultūros sampratą: „Architektūra turi būti matoma visur – statiniai turi virsti architektūra“, (perfrazuojant teginį : „Dviračio pašiūrė yra statinys, Linkolno katedra yra architektūra“). 8.9.2.(P9). Grožio pojūtį puoselėjančios projektuojamo/rekonstruojamo objekto	keliamus kokybės reikalavimus? (rekomendacijos pastatų renovacijai; reikalavimai gatvių fasadams dėl ventiliacijos, šildymo ir vėsinimo įrangos išdėstymo ir pan.) - pateikiamos nuorodos į savivaldybės dokumentus. 8.3. Ar objekto sprendiniai skatina gyventojų, vartotojų priklausomumo vietai jausmą? 8.4. Ar objekto architektūrinė išraiška atliepia jo paskirtį ir vaidmenį miesto aplinkoje? 8.4.1. Ar objekto architektūrinė išraiška atitinka jo faktinę paskirtį? 8.4.2. Ar pastato architektūrinė raiška, pastato fasado elementai atliepia viešų erdvių struktūros ypatybes? (ar pabrėžiamas kampas, perspektyvą uždaranti fasado dalis, skaidrus pirmasis aukštas palei viešas erdves ir pan.). 8.5. Ar objekto sprendiniai kuria palankų meninį santykį su aplinka (kontrastas; pusiausvyra; proporcijos; atkartojimas; judesys; mastelis; skaidrumas, nepermatomumas; atvirumas, uždarumas; autentiškumas ir t. t.)? 8.6. Ar kuriamos formos yra proporcingos, t. y. ar apmąstytas objekto elementų aukščio ir pločio, masės ir tuštumos santykis, horizontalių ir vertikalų elementų santykis ir t. t.? 8.6.1. Ar išsaugoma rekonstruojamo ar renovuojamo pastato kompozicinė darna? 8.7. Ar apmąstytos detalės – medžiagiškumas, elementai, spalva? 8.7.1. Ar naudojamos tarpusavyje derančios, architektūrinę idėją pabrėžiančios spalvos, faktūros, medžiagos? 8.7.2. Ar pastato eksploatacijos/paprastojo ir kapitalinio remonto metu įrengiamos detalės (ventiliacijos angos, rekuperatoriai, kondicionieriai ir pan.) nedaro fasado kompozicijos? 8.8. Ar siūlomi sprendiniai yra šiuolaikiški, bet tvarūs laike, bei logiški ir atspindi laikotarpį, stilių.

			vizualinės charakteristikos. 8.8.3.1. Ar pastatas ir/ar formuojama erdvė estetiškai harmoninga, ar vientisa architektūrinė idėja bendra visam kompleksui. 8.9.3.2.(P9). Estetika, ar pastatas emocionalus (ar pastatas gerai atrodo, ar džiugina akį ir protą, pakelia nuotaiką).	8.8.1. Ar siūlomi sprendiniai yra šiuolaikiški, bet tvarūs laike, bei logiški ir atspindi laikotarpį, stilių ir iš esmės sukuria neginčijamą pridėtinę vertę tai vietai ir jos bendruomenei? 8.9.1.(P9). Ar pagrindinis dėmesys skiriamas ne tik estetinėms architektūros ypatybėms, bet ir tam, kaip ji padeda kurti geresnį gyvenimą visiems, nepriklausomai nuo socialinės ar finansinės padėties. 8.9.2.(P9). Ar architektūra apima visą žmonių sukurtą aplinką: statinius, infrastruktūrą, lauko erdves ir kraštovaizdį. 8.9.3.(P9). Ar architektūra susijusi su individualiais pastatais bei jų kompleksais, ar ji kalba apie lokalią vietą, ar ir kitas apgyvendintas teritorijas ir kraštovaizdžius kaip visumą. 8.9.4.(P9). Ar atspindi pagrindines estetikos sąvokų sampratas: grožį, bjaurumą, pakylėtumą, prakilnumą, eleganciją; skonį, kritiką, dailę; kontempliaciją, jausmingumą, žavėjimąsi. 8.9.5.(P9). Ar estetikos aspektas slypi kone kiekviename architektūros objekto lygmenyje: pradedant funkcija, forma, konstrukcija, baigiant tokiais svarbiais dalykais kaip tvarumas ar žmogaus gerovė. 8.9.6.(P9). Ar architektūra veikia, kaip kultūros išraiška, o architektūrinė pastatų raiška (dizainas), jų kokybė, harmoningas įterpimas į aplinką, pagarba paveldui ir natūraliam bei urbanistiniam kraštovaizdžiui veikia, kaip viešojo intereso dalykas. 8.9.7.(P9). Ar estetikos architektūroje yra aiškus ryšys tarp formos ir funkcijos; ar architektūrai būdingas tas pats estetinis mąstymas, t. y. grožio koncepcija kuriama pagal plastinio meno rūšių principą: pasitelkiamos formos, spalvos, medžiagos, šviesos ir šešėlių žaismas. 8.9.8.(P9). Ar galima daryti prielaidą, kad objekto fizinis ir estetinis architektūros tvarumas gali atlaikyti išbandymą laiku (Lindy taisyklė).

9. Vertinant objektų architektūros kokybę, taikomi visi išvardyti kriterijai, klausimai kriterijaus aspektams įvertinti taikomi atsižvelgus į vertinamo objekto specifiką, kontekstą, jį lemiančias aplinkybes. Kriterijaus vertinimo aspektai ir siūlomų klausimų kriterijaus aspektams įvertinti sąrašas gali būti papildomas ir (ar) patikslinamas.

10. Vertinant konkretų objektą, sprendimą dėl kriterijų vertinimo aspektų ir siūlomų klausimų šiems aspektams įvertinti sąrašo papildymo ir (ar) patikslinimo priima architektūros kokybės vertintojai (priklausomai nuo objekto reikšmingumo - arba savivaldybės administracijos direktoriaus tvirtinimu paskirta vertinimo komisija; arba savivaldybės teritorijų planavimo ir architektūros skyriaus sudaryta vertinimo komisija; arba savivaldybės vyriausiojo architekto sprendimu ir/ar jo pasiūlyta vertinimo komisija; arba architektūrinio konkurso vertinimo komisija ir kita) bendru sutarimu.

11. Atsakymai į kriterijų vertinimo aspektų įvertinimo klausimus parodo atitikties kiekvienam kriterijui lygį. Susumavus atsakymus, gaunamas galutinis rezultatas, išreikštas procentais. Šis rezultatas parodo pasiektą architektūros kokybės lygį vertinant atitikimą, be išimties, visiems kriterijams.

12. Vertinant kiekvieno kriterijaus pasiekimo lygį, (esant nuomonių nesutarimui), užpildoma Gairių 1 priedo 1 ir 2 lentelės, spindulinėje atitikties architektūros kokybei diagramoje (toliau – diagrama, Gairių 2 priedas), pažymima, kiek procentų kriterijaus įgyvendinta. Visų kriterijų įgyvendinimo rezultatai parodo, kaip atsižvelgta į kiekvieną kriterijų. Kriterijai privalomi visa apimtimi ir nėra nei konformistiniai, nei dalomi, t.y. arba projektas atitinka visus kriterijus, arba dar gali būti taisomas, arba iš esmės neatitinka visų kriterijų ir turi būti grąžintas į pirminę eskizavimo stadiją.

13. Mažesnė kriterijaus įgyvendinimo reikšmė diagramoje reiškia, kad šiam kriterijui reikia skirti daugiau dėmesio, didesnė – kad į tą kriterijų atsižvelgta pakankamai, visapusiškai. Galutinis atsakymų į klausimus rezultatas parodo pasiektą architektūros kokybės lygį pagal visus kriterijus be išimties.

14. Galutinis rezultatas turi būti motyvuotai pagrįstas (t. y. vertinimai gali būti grindžiami mokslinėmis doktrinomis, teisės aktų, normų reikalavimais, teritorijų planavimo dokumentų sprendiniais, kitais šias sritis nagrinėjančiais dokumentais (studijomis, moksliniais tyrimais, architektūros mokslo teorijomis ir kt.)), savivaldybės vadovybės/ teritorijų planavimo ir architektūros skyriaus/ vyriausiojo architekto nusistatytais tikslais ir nuostatomis, bei rajono ir tos konkrečios vietos matymu ir vizija.

15. Bendruoju atveju siektina, kad savivaldybė pirmiausia vertintų viešo intereso dedamąsias turinčias sprendinius - viešas erdves, visuomenei prieinamas sklypo dalis, viešo eismo sąlygas, objekto santykį su urbanistiniu kontekstu ir artimąją aplinką. Kilus diskusijai tarp savivaldybės ir statytojo ar projekto autoriaus dėl vertinimo išvadų, rekomenduojama kreiptis į regioninę architektūros tarybą.

16. Metodika taipogi aprašo savivaldybės atliekamų statinių projektų, teritorijų planavimo dokumentų bei statinio naudojimo priežiūros metu vykdomų patikrinimų architektūrinių sprendinių kokybės vertinimo aspektus.

17. Savivaldybės vertinami aspektai susideda iš - Gairėse pateiktų kriterijų, bei jų vertinimo aspektų kurie susideda iš įstatymu patvirtintos nekintamos/konstanta dalies t.y. kriterijai bei jų reikšmė/sąvoka ir metodikos būdu savivaldybės tarybos patvirtintos kintamos/metodika dalies t.y. kriterijaus vertinimo aspektai bei klausimai ir juos patikslinantys klausimai aspektams įvertinti – savivaldybės tarybos patvirtintas kokybės standartas/taisyklės/reikalavimai aplinkai ir architektūrai. Siekiant tiksliau įvertinti rajono krašto ir jo gyventojų bendruomenės tradicijas, išskirtinumą, kokybišką komfortišką gyvenimo būdą, bei lūkesčius ir svajones taikoma visų kriterijų, bei jų vertinimo aspektų ir klausimyno dalių koreliacija.

18. Savivaldybės vertinami aspektai suformuluoti remiantis LR architektūros įstatyme nustatytų architektūros kokybės vertinimo kriterijų aspektus įvertinantys ir juos patikslinantys klausimai. Patys kriterijai, jų reikšmės, vertinimo aspektai, klausimai, bei patikslinantys klausimai

įvardinti LR architektūros kokybės vertinimo metodikoje, patvirtintoje LR aplinkos ministro 2024 balandžio 8 d. įsakymu Nr.D1-112., bei SSVA parengtoje metodikoje.

19. Savivaldybė turi teisę koreguoti/tikslinti pagal nusistatytą vietovės specifiką, atskirų gyvenamųjų vietovių ir plėtros valdymo procesų metu kylančius iššūkius atspindinčius, vertinimo aspektus patikslinančius klausimus, atsakymai į kuriuos turėtų būti pamatuojami sutartiniais rodikliais ar galėtų būti pagrįsti argumentais ekspertinio vertinimo metu.

20. Atsakymų variantus galima (esant nesutarimui) vizualizuoti aktualiais savivaldybei pavyzdžiais.

21. Architektūros sprendinių kokybės vertinimas neapima vertinimo atitikimo teisės aktuose nustatytiems reikalavimams aspektu. Atitikimą teisės aktų reikalavimams tikslinga vertinti atskirai (esant nesutarimui) klausimyno pagalba.

22. Kriterijų vertinimo aspektus patikslinantys klausimai rekomenduotini tokie, kurie gali būti susieti su LR Architektūros įstatyme nustatytais architektūros kokybės kriterijais, savivaldybės vadovybės/teritorijų planavimo ir architektūros skyriaus/vyriausiojo architekto nusistatytais tikslais, standartais, taisyklėmis, reikalavimais ir nuostatomis bei rajono ir tos konkrečios vietos matymu ir vizija.

23. Architektūros kokybės kriterijai pateikiami pagal žemiau nurodytą matricą:

1. Architektūros kokybės kriterijus:

1.1 kriterijaus vertinimo aspektų įvertinimui skirti klausimai pagal architektūros kokybės vertinimo metodiką, pritaikytą Švenčionių rajono savivaldybės kokybės politikai suformuoti;

1.1.1 kriterijų vertinimo aspektų įvertinimui skirti patikslinantys klausimai ir/ar atsakymų ir vertinimų variantai, pritaikytą Švenčionių rajono savivaldybės kokybės politikos tikslams įgyvendinti.

24. Atsakymus galima būtų vertinti sekančiu principu – TINKAMAS (tinkamas prielaidas architektūros kokybei kuriantis sprendimas); PATENKINAMAS (patenkinamas sprendimas, kurį tikslinga pagrįsti, papildyti, iš dalies pakeisti); NEPATENKINAMAS (neigiamų pasekmių rizikas kuriantis sprendimas, kuriam gali būti pritariama tik iš esmės pakeitus sprendinius ir pagrindus, kad ši alternatyva yra tinkamiausia ją tęsti vertinant kontekstą, teritorijų planavimo dokumentų sprendinius, pastato funkcijos reikalavimas, infrastruktūros išvystymo būkle ir pan.). NEPATENKINAMAS įvertinimas yra priežastis įvertinti objektą kaip neatitinkantį architektūros kokybės reikalavimų.

25. Aukščiau išvardinti architektūrinės kokybės kriterijai, jų vertinimo aspektai, aspektų vertinimui taikomi klausimai galėtų būti taikomi sprendžiant paminėtus siekius. Pasiūlytų siekių bei klausimų įvairovė didelė, todėl reikia pasirinkti tik tai, kas specifiška konkrečiai vietovei/objektui, bei šį sąrašą papildyti konkrečiai vietai būdingais aspektais.

26. Objekto architektūros kokybė laikoma pasiekta, jeigu visų kriterijų kokybės reikalavimai pasiekti visiškai ar pakankamai visiškai.

27. Galutiniai sprendimai dėl architektūrinės kokybės kriterijų, jų vertinimo aspektų, aspektų vertinimui taikomų klausimų, turi būti motyvuotai pagrįsti savivaldybės vadovybės/ teritorijų planavimo ir architektūros skyriaus/ vyriausiojo architekto, nusistatytais tikslais ir nuostatomis, bei rajono ir tos konkrečios vietos matymu ir vizija. Savivaldybė, kaip galutinis naudos gavėjas, naudotojas ir savo rajono šeiminkas, atsakingas už čia gyvenančius žmones, atstovaujantis ir ginantis jų interesus, privalo ginti rajono gyventojų gyvenimo kokybės kriterijus.

**OBJEKTO KRITERIJAUŠ ASPEKTŲ BEI KRITERIJŲ ĮVERTINIMO REZULTATŲ SKAIČIAVIMO,
KRITERIJŲ ĮVERTINIMŲ PAGRINDIMO LENTELĖ**

Vertinamas objektas: .....

1 lentelė. Objekto kriterijaus aspektų bei kriterijų
įvertinimas

	Kriterijaus pavadinimas; Kriterijaus vertinimo aspektai:	Klausimai kriterijaus aspektams įvertinti:	<i>Aspektų įvertinimas ir komentaras (jei reikia):</i>	<i>Įvertinimas proc.:</i>
1.	Atitiktis darnaus vystymosi principams, (ar išsprendžia tos vietos (aplinkos) problemą ir sukuria aplinkai ir žmonėms pridėtinę vertę).			
		1.1. Ar objekto sprendiniai grindžiami atsakingo žemės naudojimo ir užstatymo intensyvumo principais?		
		1.2. Ar naudojamos vietinės ar vietoje pagamintos medžiagos?		

		1.3. Ar projektuojant objektą atsižvelgta į penkis esminius tvarumo principus: atsisakyti, mažinti, remontuoti, pakartotinai naudoti ir perdirbti? (angl. <i>refuse, reduce, repair, reuse, recycle</i>).		
		1.4. Ar atsižvelgta į prisitaikymo prie klimato kaitos, klimato apsaugos ir anglies dioksido poveikio neutralumo aspektus?		
		1.5. Ar objekte numatyta išsaugoti gamtos vertybes? Ar įtraukiami gamta paremti sprendimai ? (angl. <i>nature – based solutions</i>)?		
		1.6. Ar objekto sprendiniais skatinama biologinė įvairovė (genetinė, rūšių ir ekosistemų)?		
		1.7. Ar įgyvendinant objektą vengiama taršos?		
		1.8. Ar objekto sprendiniais skatinamos tvaros gyvenimo sąlygos ir didinama socialinė atsakomybė kuriant kokybiškas, gyvenamąsias erdves, teritorijas atsižvelgiant į tos vietos/vietovės (bendruomenės) susiformavusias tradicijas (papročius)?		
	Kriterijaus įgyvendinta (aspektų įvertinimų vidurkis):			
2.	Urbanistinis integralumas, (ar dera prie užstatytos aplinkos ir vietos kraštovaizdžio) (Genijus Loci).			
		2.1. Ar objekto sprendiniai dera prie esamos sklypų ir (ar) kvartalų struktūros?		
		2.2. Ar objekto sprendiniai pritaikomi prie esamo gatvių, dviračių ir (ar) pėsčiųjų takų tinklo?		
		2.3. Ar objekto sprendiniai darniai įsilieja į viešųjų urbanistinių erdvių (aikštelių, skverų, parkų ir t. t.) sistemą?		
		2.4. Ar objekto sprendiniai atitinka urbanistinio konteksto užstatymo tipą (-us) (morfotipus)?		

		2.5. Ar objekto užstatymo tankis, intensyvumo rodikliai dera su aplinkinio užstatymo rodikliais?		
		2.6. Ar objekto sprendiniai dera su esamo užstatymo aukščiu (ar objekto sprendiniais siūlomas foninio aukščio užstatymas, ar siūloma dominantė (tūrinė arba vertikali); jei projektuojamas objektas yra dominantė, ar ji dera su jau esančiomis, ir t. t.)?		
		2.7. Ar objekto sprendiniai dera su vietos (gatvės, kvartalo, rajono, miesto) perspektyvomis, panoramomis ir siluetais?		
		2.8. Ar objekto sprendiniai nedaro neigiamos įtakos esamiems vizualiniams ryšiams tarp viešųjų urbanistinių erdvių ir vertikaliųjų akcentų, charakteringoms ir reikšmingoms apžvalgos vietoms?		
	Kriterijaus įgyvendinta: (aspektų įvertinimų vidurkis):			
3.	Santykis su paveldėtomis vertėmis (nekilnojamojo turto paveldo išsaugojimas, ar daro įtaką miesto panoramai (aukštuminių pastatų bei statinių atveju).			
		3.1. Ar įvertinta vietovės istorinė urbanistinė raida, ar susipažinta su išlikusiu kultūros paveldu, ar šios žinios ir informacija daro įtaką objekto sprendiniams?		
		3.2. Ar numatomi objekto sprendiniai, išraiška atitinka tarptautinius (ginančius mūsų tautos identitetą) ir šalies kultūros paveldo standartus, principus ir teisinę bazę, ar išsaugomi kultūros paveldo objektai, jų vertingosios savybės?		
		3.3. Ar vertinamų kompleksų, statinių, sklypų, kvartalų, teritorijų sprendiniais papildoma, formuojama ar performuojama urbanistinė struktūra?		

		3.4. Ar objekto sprendiniai stiprina ir išlaiko paveldo, kraštovaizdžio autentiškumą ir vientisumą?		
		3.5. Ar ateities kartos ir toliau galės naudotis visu kultūros paveldu, ar numatyta kultūros paveldo objektą įveiklinti ir aktualizuoti, ar jis pritaikytas viešajam pažinimui ir (ar) pažinimui jį naudojant?		
		3.6. Ar užtikrinama kultūros paveldo ir naujų elementų pusiausvyra, darna ir (arba) sklandus ryšys, ar objektas darniai įsilieja į esamą urbanistinę struktūrą?		
		3.7. Ar pirmenybė teikiama ne naujai statybai, o tęstiniam ir (arba) pritaikomajam pakartotiniam pastatų naudojimui ir tinkamai jų priežiūrai?		
		3.8. Ar objekto sprendiniai leidžia atpažinti teritorijos, objekto raidos etapus (architektūros stilius, laikotarpius), atskirti pirminius ir šiuolaikinius elementus; ar nauji sprendiniai šiuolaikiški, ar projektuojami nauji pastatai netinkamai neatkartoja buvusių ?		
	Kriterijaus įgyvendinta: (aspektų įvertinimų vidurkis):			
4.	Aplinka visiems, (ar nepablogina esamos situacijos (konforto sąlygų) esamai aplinkai ir žmonėms).			
		4.1. Ar objektų sprendiniais užkertamas kelias invazinei (t.y. išskyrus susiklosčiusiai vietos bendruomenės) segregacijai, gentrifikacijai ir formuotis vietovėje getams?		
		4.2. Ar įgyvendinant objektą kuriamos patrauklios ir patogios žmonėms bendrauti privačios ir viešosios erdvės?		
		4.3. Ar objektas skatina bendrą atsakomybę ir už privačias, ir už viešąsias erdves?		
		4.4. Ar objektas yra greitai ir lengvai pasiekiamas viešuoju transportu?		
		4.5. Ar objekto aplinka projektuojama ir planuojama taip, kad būtų galima judėti be kliūčių?		
		4.6. Ar objekto viduje visi galės judėti be kliūčių?		

		4.7. Ar vertinamame objekte bus galima orientuotis intuityviai; ar reikiama informacija suvokiama ir juntama?		
		4.8. Ar projektuojant ir planuojant atsižvelgta žmogaus mastelį; ar funkcinė įranga ergonomiška?		
	Kriterijaus įgyvendinta: (aspektų įvertinimų vidurkis):			
5.	Sprendinių ekonomiškumas, (sprendinių racionalumas, išliekamoji vertė (ar pastatas patvarus, ilgaamžiškas).			
		5.1. Ar pasirinktos kokybiškos statybos medžiagos ir ar taikomi tinkami techniniai sprendimai, kuriais siekiama užtikrinti, kad statinys bus veiksmingai naudojamas visą ekonomiškai pagrįstą naudojimo laiką?		
		5.2. Ar statybinių medžiagų ir metodų gyvavimo ciklas ilgas, todėl mažesnės priežiūros išlaidos, ar dėl to vietos vertė tokia pati ar didėja?		
		5.3. Ar, vertinant iš ilgalaikės perspektyvos, viešieji ir privatūs ištekliai buvo panaudoti geriausiai ar tik siekiant trumpalaikės naudos?		
		5.4. Ar objekto vieta yra ekonomiškai perspektyvi tolesnei plėtrai?		
		5.5. Ar objekto sprendiniai padidina vietos ilgalaikį patrauklumą gyvenimo, darbo, laisvalaikio ir (arba) turizmo erdvės atžvilgiu, nes šalia yra įvairių išteklių, įrenginių ir (arba) viešųjų paslaugų?		
		5.6. Ar objekto planavimo ir projektavimo sprendinių, statybos ir eksploatavimo ekonomiškumas padidina vietos aukštesnės kokybės pasiekimo galimybes?		
		5.7. Ar panaudojama esama ir (ar) kuriama nauja socialinė ir inžinerinė infrastruktūra?		
		5.8. Ar vietos nuosavybės ir (arba) investavimo modeliais prisidedama prie gyvybingų (bet ne mišrių) rajonų kūrimo?		
	Kriterijaus įgyvendinta:			

	(aspektų įvertinimų vidurkis):			
6.	Inovatyvumas, (ar turi pagrįstų ambicijų).			
		6.1. Ar objekto sprendiniai apima eksperimentinius metodus?		
		6.2. Ar objekte taikomi nauji architektūriniai, urbanistiniai ar (ir) kraštovaizdžio sprendiniai?		
		6.3. Ar taikomi nauji sprendiniai draugiški aplinkai?		
		6.4. Ar objekte numatyta taikyti naujas technologijas ir (ar) naudoti naujas tvarias medžiagas?		
		6.5. Ar naujos technologijos išbandytos ir patikimos?		
		6.6. Ar naujų technologijų taikymas ir (ar) medžiagų naudojimas padės taupyti energiją kompleksiskai ilgalaikę prasmę?		
		6.7. Ar objekte diegiami inovatyvūs sprendiniai ir ar technologijos padės kurti aukštos kokybės gyvenamąją aplinką visiems?		
		6.8. Ar objekte diegiami inovatyvūs sprendiniai ir ar technologijos atspindi logiškas ir tvarias (laiko išbandytas) laikotarpio vertybes?		
	Kriterijaus įgyvendinta: (aspektų įvertinimų vidurkis):			
7.	Funkcionalios struktūra, (funkcionalios pastato struktūros kūrimas, ar tinkamai atliktas objekto paskirties ir vietos pagrindimas (įtaka aplinkai ir sąlygoms), siekiant įsitikinti konkretaus objekto įtaką konkrečiai vietai, Statybos ir kuriamos aplinkos kokybė,			

	(ar atsiriboja nuo dviprasmiško „pasinaudojimo spragomis“ įstatymuose (akivaizdus Statytojo interesas negali daryti įtaką sprendiniams)).			
		7.1. Ar pasirinkti nuosavybės ir (arba) investicijų modeliai užtikrins vietos (neliečiant susiformavusių gyvenamųjų erdvių) gyvybingumą ir daugiafunkciškumą?		
		7.2. Reikšmingiausi ir ilgiausiai išliekantys struktūros elementai yra suplanuoti vietovė ir jos sąsaja su esamais judėjimo srautais, sklypais ir kvartalais. Ar šie sprendimai yra apgalvoti ir racionalūs?		
		7.3. Ar yra lengvai pasiekiamų kokybiškų atvirų urbanistinių ir žaliųjų erdvių?		
		7.4. Ar vieta lengvai pasiekama visiems ir ar patogi visoms transporto priemonėms?		
		7.5. Ar objektas atitinka paskirtį ir yra pritaikytas konkrečiai funkcijai? Ar atsižvelgiama į visų vartotojų poreikius, siekius ir veiklą?		
		7.6. Ar objektas atitinka sveiko gyvenimo būdo ir aplinkos principus dizaino, medžiagų, šviesos, oro, triukšmo ir kitais atžvilgiais?		
		7.7. Ar objektas saugus dizaino, medžiagų, šviesos, oro, triukšmo ir kitais atžvilgiais?		
		7.8. Ar objekto sprendinius bus galima pritaikyti prie kintančių sąlygų ir poreikių išsaugant pagrindines jo savybes ir vertybes? 7.9. Ar objekto sprendiniai leidžia lengvai transformuoti statinio vidaus erdves, pritaikyti jas kitoms funkcijoms, atsiradus naujiems poreikiams ar technologijoms?		
		7.10.1.(P10). Ar bus užtikrinti bendri interesai, kurių reikia laikytis planuojant ir statant pastatus, kad deramai atsižvelgiant į gamtines ir kultūrines vertybes, planavimas turi skatinti siekti apgalvotos struktūros		

		ir estetiškai patrauklaus dizaino užstatymo vietovėse, žaliosiose juostose, komunikacijų trasose bei kituose statiniuose. 7.10.2.(P10). Ar dėmesys sutelkiamas į socialines problemas, pavyzdžiui, didmiesčių tankėjimą ir atitinkamai kaimo vietovių ar mažesnių miestelių tuštėjimą, mokyklų, ligoninių projektavimą, infrastruktūros gerinimą, kliento, architekto bei statytojo sutelktį, tvariąją plėtrą ir pan. 7.10.3.(P10). Ar nėra sumenkinta estetikos svarba ir ar nepasikliaunama vien racionalumu (jis nėra vienintelis pažangos rodiklis). Ar pagalvota apie tai, kaip suderinti racionalumą su estetika. Ar yra prielaida puoselėti estetines architektūrinio dizaino ir statybų vertybes, kūrybiškumą, novatoriškumą bei etosą, kuris populiarintų grožį, naujoves bei tvarumą. 7.10.4.(P10). Ar užtikrinti esminiai kokybiškos architektūros reikalavimai, t. y. grožis, tvirtumas ir patogumas. Ar architektūra yra patraukli, estetiška ir kokybiška,. Ar jos estetiką kuria kompozicija, forma, mastelis bei tekstūra. 7.10.5.(P10). Ar statyba atitinka architektonikos kokybės principus, pagal kuriuos pastatai turi būti kuriami pasitelkiant subalansuotus funkcinį, estetinį, socialinį, kultūrinį, technologinį ir ekonominį statybos aspektus, taip pat kliento ir viešąjį interesą, pabrėžiant individualią gamtos ir urbanistinio kraštovaizdžio tapatybę, įtraukiant jį į kultūrinę aplinką, taip praturtinant ir sukuriant kokybišką gyvenamąją erdvę. 7.10.6.(P10). Ar įvertinti tokie kriterijai, kaip kontekstas, mastelis, statinio forma, tankumas, ištekliai, energija ir vandens naudojimo efektyvumas, kraštovaizdis, patogumai, saugumas, socialinis aspektas ir būsto įperkamumas bei estetika. 7.10.7.(P10). Ar deramai įvertinta estetikos kokybė vidaus dizainą ir struktūrą atspindinčios pastato elementų, tekstūros, medžiagų bei spalvų kompozicijose. 7.10.8.(P10). Ar estetika reaguoja į aplinką ir kontekstą, ypač į vertinguosius gatvės vaizdo elementus. Jeigu kalbama apie teritoriją,		

		kuri bus keičiama, čia statomų objektų estetika turėtų atitikti trokštamą vietos ateities charakterį. 7.10.9.(P10). Ar jeigu būstui skirtas pastatas suprojektuotas taip, kad gali būti išparduotas dalimis (neturi bendrų patalpų ar pagal funkciją reikalingos aptarnavimo infrastruktūros). 7.10.10.(P10). Ar priemiesčiuose, planuojant daugiau nei du būstus sklype, maksimalus galimas būstų skaičius sklype nustatomas skaičiuojant vienam būstui tenkančios sklypo dalies plotą, kuris turi būti ne mažesnis, nei būdinga kvartalui, kuriame numatoma statyba. 7.10.11.(P10). Saugomas, neužgožiamas, neardomas ir architektūrinėmis priemonėmis pabrėžiamas susiformavęs kraštovaizdis – reljefas, želdynai ir želdiniai.		
	Kriterijaus įgyvendinta: (aspektų įvertinimų vidurkis):			
8.	Vientisa architektūrinė idėja ir estetika, (ar pastatas ir/ar formuojama erdvė estetiškai harmoninga, ar vientisa architektūrinė idėja bendra visam kompleksui), Estetika, (ar pastatas emocianalus (ar pastatas gerai atrodo, ar džiugina akį ir protą, pakelia nuotaiką).			
		8.1. Ar objektas turi vientisą architektūrinę idėją ir ar žiūrovas gali ją suvokti, ar ji suvokiama lengvai (intuityviai)?		
		8.2. Ar objektas papildo, kuria vietos identitetą ir įvaizdį ir yra kuo nors reikšmingas?		

		8.3. Ar objekto sprendiniai skatina gyventojų, vartotojų priklausomumą vietai jausmą?		
		8.4. Ar objekto architektūrinė išraiška atspindi jo paskirtį ir vaidmenį miesto aplinkoje?		
		8.5. Ar objekto sprendiniai kuria palankų meninį santykį su aplinka (kontrastas; pusiausvyra; proporcijos; atkartojimas; judesys; mastelis; skaidrumas, nepermatomumas; atvirumas, uždarumas; autentiškumas ir t. t.)?		
		8.6. Ar kuriamos formos yra proporcingos, t. y. ar apmąstytas objekto elementų aukščio ir pločio, masės ir tuštumos santykis, horizontalių ir vertikalų elementų santykis ir t. t.?		
		8.7. Ar apmąstytos detalės – medžiagiškumas, elementai, spalva?		
		8.8. Ar siūlomi sprendiniai yra šiuolaikiški, bet tvarūs laike, bei logiški ir atspindi laikotarpį, stilių ?		
		8.9.1.(P9). Ar pagrindinis dėmesys skiriamas ne tik estetinėms architektūros ypatybėms, bet ir tam, kaip ji padeda kurti geresnį gyvenimą visiems, nepriklausomai nuo socialinės ar finansinės padėties. 8.9.2.(P9). Ar architektūra apima visą žmonių sukurtą aplinką: statinius, infrastruktūrą, lauko erdves ir kraštovaizdį. 8.9.3.(P9). Ar architektūra susijusi su individualiais pastatais bei jų kompleksais, ar ji kalba apie lokalią vietą, ar ir kitas apgyvendintas teritorijas ir kraštovaizdžius kaip visumą. 8.9.4.(P9). Ar atspindi pagrindines estetikos sąvokų sampratas: grožį, bjaurumą, pakylėtumą, prakilnumą, eleganciją; skonį, kritiką, daile; kontempliaciją, jausmingumą, žavėjimąsi. 8.9.5.(P9). Ar estetikos aspektas slypi kone kiekviename architektūros objekto lygmenyje: pradedant funkcija, forma, konstrukcija, baigiant tokiais svarbiais dalykais kaip tvarumas ar žmogaus gerovė. 8.9.6.(P9). Ar architektūra veikia, kaip kultūros išraiška, o architektūrinė pastatų raiška (dizainas), jų kokybė, harmoningas įterpimas į aplinką, pagarba paveldui ir natūraliam bei urbanistiniam kraštovaizdžiui veikia, kaip viešojo intereso dalykas.		

		8.9.7.(P9). Ar estetikos architektūroje yra aiškus ryšys tarp formos ir funkcijos; ar architektūrai būdingas tas pats estetiškas mąstymas, t. y. grožio koncepcija kuriama pagal plastinio meno rūšių principą: pasitelkiamos formos, spalvos, medžiagos, šviesos ir šešėlių žaismas. 8.9.8.(P9). Ar galima daryti prielaidą, kad objekto fizinis ir estetiškas architektūros tvarumas gali atlaikyti išbandymą laiku (Lindy taisyklė).		
	Kriterijaus įgyvendinta: (aspektų įvertinimų vidurkis):			

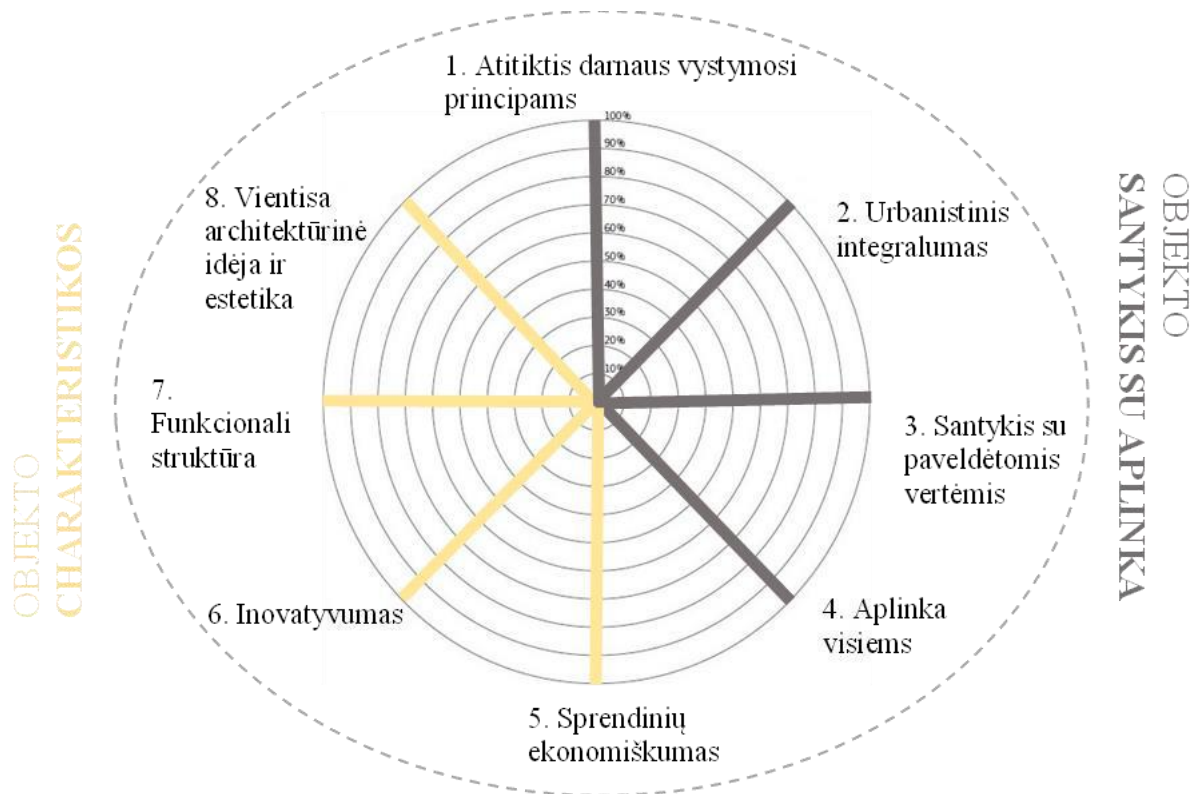
2 lentelė. Objekto kriterijų įvertinimas ir motyvuotas įvertinimų pagrindimas

Eil. Nr.	Kriterijaus pavadinimas; Kriterijaus vertinimo aspektai:	Kriterijaus įgyvendinta (proc.):	Įvertinimo pagrindimas (kodėl kriterijui skirtas toks įvertinimas):
1.	Atitiktis darnaus vystymosi principams, (ar išsprendžia tos vietos (aplinkos) problemą ir sukuria aplinkai ir žmonėms pridėtinę vertę).		
2.	Urbanistinis integralumas, (ar dera prie užstatytos aplinkos ir vietos kraštovaizdžio) (Genijus Loci).		
3.	Santykis su paveldėtomis vertybėmis, (nekilnojamojo turto paveldo išsaugojimas, ar daro įtaką miesto panoramai (aukštuminių pastatų bei statinių atveju).		
4.	Aplinka visiems, (ar nepablogina esamos situacijos (komforto sąlygų) esamai aplinkai ir žmonėms).		
5.	Sprendinių ekonomiškumas, (sprendinių racionalumas, išliekamoji vertė (ar pastatas patvarus, ilgaamžiškas).		
6.	Inovatyvumas, (ar turi pagrįstų ambicijų).		
7.	Funkcionalioji struktūra, (funkcionalios pastato struktūros kūrimas, ar tinkamai atliktas objekto paskirties ir vietos pagrindimas (įtaka aplinkai ir sąlygoms), siekiant įsitikinti konkretaus objekto įtaką konkrečiai vietai; Statybos ir kuriamos aplinkos kokybė, (ar atsiriboja nuo dviprasmiško „pasinaudojimo spragomis“ įstatymuose (akivaizdus Statytojo interesas negali daryti įtaką sprendiniams).		

8.	Vientisa architektūrinė idėja ir estetika, (ar pastatas ir/ar formuojama erdvė estetiškai harmoninga, ar vientisa architektūrinė idėja bendra visam kompleksui); Estetika, (ar pastatas emocianalus (ar pastatas gerai atrodo, ar džiugina akį ir protą, pakelia nuotaiką).		

SPINDULINĖ ATITIKTIES ARCHITEKTŪROS KOKYBEI DIAGRAMA

1. Spindulinės atitikties architektūros kokybei diagramos struktūra:

2. Šioje diagramoje:

2.1. objektas – vertinamas architektūros objektas, kuriam taikoma Architektūros kokybės vertinimo metodika;

2.2. kriterijai – aštuoni architektūros kokybės vertinimo kriterijai – atitiktis darnaus vystymosi principams, urbanistinis integralumas, santykis su paveldėtomis vertybėmis, aplinka visiems, sprendinių ekonomiškumas, inovatyvumas, funkcionali struktūra, vientisa architektūrinė idėja ir estetika, pagal kuriuos nustatoma, ar pasiekta architektūros kokybė.

ARCHITEKTŪROS KOKYBĖS VERTINIMO APIBENDRINIMAS

Objektas - vertinamas architektūros objektas, kuriam taikoma architektūros kokybės vertinimo metodika

IŠVADOS:

1. Objektui vertinti reikšmingiausias architektūros kokybės kriterijus (-jai):

.....

2. Objektui vertinti mažiau reikšmingas architektūros kokybės kriterijus (-jai):

.....

3. Architektūros kokybės vertinimo kriterijaus procentinė išraiška, priklausomai nuo objekto vertinimo prioritetų:

3.1. objekto santykio su aplinka:

.....

3.2. objekto charakteristikos:

.....

4. Argumentuotas kiekvieno architektūros kokybės kriterijaus išraiškos rezultatas:

Galutinis rezultatas turi būti motyvuotai pagrįstas (t. y. vertinimai gali būti grindžiami mokslinėmis doktrinomis, teisės aktų, normų reikalavimais, teritorijų planavimo dokumentų sprendiniais, kitais šias sritis nagrinėjančiais dokumentais (studijomis, moksliniais tyrimais, architektūros mokslo teorijomis ir kt.)), savivaldybės vadovybės/ teritorijų planavimo ir architektūros skyriaus/ vyriausiojo architekto nusistatytais tikslais ir nuostatomis, bei rajono ir tos konkrečios vietos matymu ir vizija.

.....

5. Rekomendacijos:

.....

Architektūros kokybės vertinimo metodikos
taikymo Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje gairių
4 priedas

Nenumatytų svarbių savivaldybei objektų vystymo galimybės

Nr.	Nenumatytų svarbių objektų vystymo galimybės
4.1.	4.1.1. Savivaldybė pasilieka teisę atskira tvarka numatyti galimybes nenumatytiems savivaldybei svarbių objektų atsiradimo atvejams, kaip „investicinis žemėlapis“ – kaip tai koreliuotų tarpusavyje ir kokios konversijos tam reikėtų, pvz. atskiros studijos. 4.1.2. Savivaldybė pasilieka teisę atskira tvarka numatyti galimybes išsamiau parengti studijas miestų t. y. Švenčionys, Švenčionėliai, Pabradė galimybėms įvertinti ir Švenčionių bei Švenčionėlių kaip „dvipolę“ siekiamos „konurbacijos“ koreliaciją. a) Esamas poligonas – teritorijos ir veiklos humanizavimas; b) Gyvenvietės, tipo „coliving“ su įrengta socialine infrastruktūra, t.y. kinas, kameriniai koncertai, konferencijos, biblioteka, vaikų darželis, SPA, baseinas ir kita. c) Verslo, logistikos, pramonės, laisvos ekonominės zonos (toliau – LEZ), inžinerinės infrastruktūros konkrečios zonos su aiškiais plėtimosi ribojimais. 4.1.3. Visuose sprendiniuose patikrinti ar nepažeidžiama savivaldybės nusistatytos principinio prioriteto nuostata – t.y. a) Rajono gyventojų gyvenimo ir gyvenamosios vietos kokybė. b) Nauda rajonui. c) Vertinant a ir b punktus – svarbiausias a punktas – t. y. - rajono gyventojų gyvenimo ir gyvenamosios vietos kokybė. 4.1.4. Atskira tvarka nustatyti rajono teritorijoje teritorijų planavimo dokumentams numatyti naudojimosi jais „interaktyvumo“ laipsnį/lygį, pvz. konkrečios vietos suderinimo su BP tikslumą, erdvinio 3D modeliavimo (GIS) galimybę ir kita. 4.1.5. Vykdam savivaldybei svarbų ir/ar stambų investicinį projektą, ar pvz. įkuriant LEZ, savivaldybė pasilieka teisę atskira tvarka numatyti tvarką galimam paskirties keitimui patvirtinti (taip inicijuodama „Precedento“ teisės praktiką. 4.1.6. Visos planuojamos ūkinės veiklos ar objektai iš anksto privalo būti suderinti su Švenčionių rajono savivaldybe.

Architektūros kokybės vertinimo metodikos
taikymo Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje gairių
5 priedas

Savivaldybės teritorijoje nepageidaujami objektai

Nr.	Nepageidaujamų objektų sąrašas
5.1.	5.1.1. Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje negalima šių objektų statyba: 5.1.1.1. Vėjo elektrinių (bet koku atveju). 5.1.1.2. Saulės parkų, tame tarpe ir elektros kaupiklių (konteinerių su betarėjomis) urbanizuotose, urbanizuojamose, neurbanizuotose, neurbanizuojamose ir visuose kituose teritorijose statyba negalima. Galima statyti namų ūkiams ir įmonėms savo reikmėms ir pvz. iki 50 kW. 5.1.2. Pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijoms skirtuose funkcinėse zonose (ypatingai kuriuose dominuoja darbo vietų kūrimas) galimose paskirtyse ir naudojimo būduose negali būti inžinerinės infrastruktūros teritorijoms būdingos veiklos, kaip pvz. elektros energijos (nesvarbu tradicinės ar atsinaujinančios) gamyba negali būti traktuojama kaip gamyba ypatingai darbo vietų sukūrimo prasme. 5.1.3. Elektros kaupikliai (konteineriai su betarėjomis) kaip atskiri objektai, gali būti statomi tik esamuose išskirtinai inžinerinės infrastruktūros teritorijoms skirtuose žemės sklypuose, kuriuose jau dabar įrengtos ir funkcionuoja TP (transformatorinės pastotės). 5.1.4. Visose funkcinėse zonose veikla vykdoma nesudarant neigiamo poveikio ir/ar bendro neigiamo poveikio su kita vykdoma ūkine veikla: gyventojams ir visuomenės sveikatai, įskaitant neigiamą poveikį gyvenamajai, rekreacinei, visuomeninei aplinkai, gyventojų saugai ir visuomenės sveikatai dėl fizinės, triukšmo, cheminės, biologinės taršos, kvapų, atominų atliekų ir kitokios taršos; fizinio, vizualinio ir kitokio neigiamo poveikio nekilnojamojo kultūros paveldo objektams, vaizdingam kraštovaizdžiui, gamtinio karkaso teritorijoms, planuojamai kurortinei teritorijai (o kai ji patvirtinta – kurortinei teritorijai) ir kitoms vertybėms (taip pat saugomoms teritorijoms). 5.1.5. Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje nenumatoma karinio poligono plėtra. Humanizuojama esama poligono veikla (taip pat dėl dydžio optimizavimo t.y. sumažinimo, vykdomos veiklos poligone kategorijos sušvelninimo t.y. apribojimo, siekiant siekiant apsaugoti aplinkinius miestus ir gyvenvietes nuo triukšmo, vibracijos ir kt.) suderinant ją su Švenčionių rajono savivaldybe. Numatyti „Buferines“ apsaugos zonas nuo triukšmo taršos. Analogai – vakarų Lietuvos bendruomenių pasiekimai šiais klausimais. 5.1.6. Savivaldybė pasilieka teisę atskira tvarka numatyti filtrus ir apsaugos priemones visiems nenumatytiems „juodosioms gulbėms“, t.t. vizualinės ir/ar garsinės taršos objektų atsiradimo atvejams.

	5.1.7. Savivaldybė pasilieka teisę atskira tvarka numatyti priemones išvengti komunikacijų ir infrastruktūros koridorių. 5.1.8. Savivaldybė pasilieka teisę atskira tvarka numatyti priemones apsaugoti nuo energetinių objektų, pavojingų atliekų t.t. atominės energetikos ir kitų pavojingų ir/ar rizikingų objektų plėtros į mūsų rajoną. 5.1.9. Savivaldybė pasilieka teisę atskira tvarka numatyti priemones esamų energetinių objektų „humanizavimui“ suskaidant žaliais brandžių medžių lajų plotais ir kita. 5.1.10. Gamtiniam karkasui nustatyti maksimalias fizines ir vizualinės apsaugos zonas apsaugant nuo vizualinės taršos. 5.1.11. Savivaldybė pasilieka teisę atskira tvarka numatyti sprendinius saugoti miškus nuo kirtimo, net ir „valstybės prioritetiniams“ objektams. 5.1.12. Teritorijos „išmiškinimas“ – blogiausias koks tik gali būti precedentas. Miškas tai didžiausia Švenčionių rajono vertybė ir jį privalo maksimaliai saugoti. 5.1.13. Nebūtina urbanizuoti (užstatinėti) visų miško proskynų ir laisvų teritorijų. 5.1.14. Nesistengti didinti urbanizuojamų ir/ar rekreacinių teritorijų, vietoje to didinti želdynų paskirties teritorijas skirtas bendruomenės viešam naudojimui. 5.1.15. Savivaldybė pasilieka teisę atskira tvarka parengti tvarką, kuria remiantis galima būtų atmesti kraštovaizdį darkančių objektų atsiradimą ir kurioje būtų nurodytos prevencinės priemonės jų atsiradimui. 5.1.16. Sklypo paskirtis ir žemės naudojimo būdas privalo būti nustatytas vienas, kaip pagrindinis ir prioritetinis. Kitus galimus savivaldybė pasilieka teisę tikslinti pagal poreikį, tuo metu susidariusį kontekstą, prioritetus atsižvelgiant ginti rajono gyventojų gyvenimo kokybės komforto kriterijus.

Savivaldybės architektūros kokybės formavimo nuostatų sistema projektų rengėjams bei statytojams Švenčionių rajone

Nr.	Aplinkos ministerijos siūlomi kriterijų siekių principai, aspektai, priemonės	Savivaldybės siūlomų, bei papildomų kriterijų siekių prioritetai (chartija formuojama tezių, išgryninimo iki esminių postulatų, principu)	Visų „Trijų kriterijų grupių“ siekius patikslinantys sprendiniai (parametrai), bei patikslinančios taisyklės (reikalavimai), bei dažniausiai užduodami klausimai (toliau – DUK).
6.1.	6.1.1. Apibendrinant - savivaldybė turi skirtingus atskirų gyvenamųjų/negyvenamųjų vietovių plėtojimo iššūkius ir plėtos valdymo problemas. Tai įvertinome nustatydami architektūros kokybės vertinimo aspektus. Vertinant bendrą praktiką mūsų savivaldybės išsikelti siekliai atitinka AM	6.1.1.1. Apibendrinant - aukščiau išvardyti architektūrinės kokybės kriterijai, jų vertinimo aspektai, aspektų vertinimui taikomi klausimai būtų taikomi sekantys: A. Saugok ir puoselėk „Vietos dvasią“ – „Genius loci“; B. Gerbk kontekstą (ar, jei reikia – jį atsakingai keisk); C. Atskirk viešas ir privačias erdves; D. Kurk ir suteik gyvybę viešoms erdvėms, skverams, parkams, gatvėms; E. Nepalik kaimynui atraminių sienų ir sienelių; formuok šlaitus; F. Humanizuok automobilių stovėjimo aikšteles, t.y. sudalink medžiais ir želdiniais;	6.1.1.1.1. Apibendrinant - Vertinimo aspektus patikslinantys klausimai galėtų būti – Ar yra/savivaldybės teritorijoje privaloma: A. Parengti sklypo sutvarkymo sprendinius. Esamą sklypo reljefą išsaugoti. Automobilių parkavimą ir kitas aikšteles numatyti sklypo ribose. Atskiriant sklypą nuo kaimyninių sklypų reljefo elementais, šlaitais (jei neišvengiama, atraminėmis sienutėmis), gyvatvore ar ažūriniu aptvaru vadovautis STR 1.05.01:2017, 7 priedu. Sklype numatyti paviršinio vandens surinkimą. Įvažiavimą į sklypą projektuoti vadovaujantis galiojančiais teisės aktais. Mažiausias privažiavimo plotis 3,5m. Projektuojant privažiavimą valstybinėje žemėje gauti Švenčionių r. savivaldybės sutikimą. B. Projektas turi būti parengtas pagal galiojančius teisės aktus ir atitikti esminius statinio reikalavimus. Rengiant naujai statomų, rekonstruojamų ir (ar) atnaujinamų (modernizuojamų) ypatingų ir (ar) neypatingų statinių projektus be kitų statinio projekto dalių privaloma statinio projekto architektūros dalis. Pastato išraiška turi atitikti pastato paskirtį. Vadovaujantis LR architektūros įstatymo 11 str. nuostatomis,

rekomendacijas, papildo juos savivaldybės reikalavimais, bei papildomais siekais, ir būtų tokie: A. Efektyvus (Pasvertas/Subalansuotas/Pagrįstas) plėtrai skirtų teritorijų ir resursų naudojimas. B. Klimato kaitą sukeliančių faktorių ir jos pasekmių mažinimas. C. Želdynų apsauga ir miestų žalinimas. D. Tvaraus judumo diegimas. E. Savitumo ir susiklosčiusios gyvenamosios teritorijoje apsauga. F. Gyvenimo kokybės gerinimo priemonių didinimas. G. Miestų/ miestelių gyvybingumo didinimas. H. Bendruomenių įtraukimas į plėtros procesus. I. Architektūrinės išraiškos darna.	G. Kurk šiuolaikišką, bet kokybišką architektūrą; H. Naudok vietines natūralias medžiagas; I. Konvertuok ir pritaikyk (geriau rekonstruoti nei nugriauti); J. Išsaugok ir įveiklink paveldą; K. Saugok ir augink miestų/miestelių viešų erdvių, skverų, parkų, gatvių, miškų želdinius su brandžia laja; L. Organizuok gerai idėjai sugeneruoti ir kokybiškam projektui parengti architektūrinius konkursus; M. Spręsk pagal turinį, o ne pagal formą; N. Jei abejoji sprendimu - kvieskis į pagalbą kolegas ekspertus; O. Reikalauk pirminėje projekto stadijoje bent 3-ų kardinaliai skirtingų objekto variantų architektūrinės galimybių studijos lygmenyje (kad išsiaiškinti tinkamą kryptį tolimesniam projekto vystymui).	architektūrai yra keliami kokybės kriterijai tokie kaip urbanistinis integralumas, atitiktis darnaus vystymosi principui, statybos ir kuriamos aplinkos kokybė (ergonomiškumas). Atsižvelgiant į tai, rengiant projektą privalu įvertinti projektuojamo pastato santykį su aplinka, išlaikyti gamtinio ir urbanistinio kraštovaizdžio harmoningą dermę vizualiniame kontekste. Atkreipti dėmesį į esminius pastato kompozicijos formavimo principus. Statinys savo tūrio/tūrių ir fasado kompozicija privalo derėti prie konteksto, turi būti šiuolaikiškas savo urbanistiniu sprendimu, architektūrine raiška bei technologiniais sprendimais. Kontekstualiai pastatas turi derėti aplinkoje. Rekomenduojame fasadų sprendiniuose vengti ryškių kontekste nederančių spalvinių sprendimų, numatyti kokybiškas t.y. ilgą amžių, tvarias (pageidautina natūralias) apdailos medžiagas. Akcentuotus spalvinius ir apdailos medžiagų pasirinkimo sprendinius taikyti tik tinkamai sutvarkius statinio tūrio/tūrių kompoziciją. C. Jeigu projektuojamas objektas yra svarbioje miesto vietoje ir/ar yra matomas nuo „Via Lietuva“ kelio (----- g.) bei yra apžiūrimas iš viršaus. Prašome pateikti stogo plano (penktas fasadas) sprendinius siekiant įsitikinti kad objektas sudarys harmoningą kompoziciją ir derės aplinkoje. LR statybos įstatymo 5str. 4p., 5 p. LR architektūros įstatymo 11str. 1 p., 2 p., 8p. D. Jeigu esami pastatai statyti skirtingais laikotarpiais ir atitinka „Perimetrinio – posesijinio atviro“ morfotipo principus. Pažeistas natūraliai susiformavęs unikalus tai vietai morfotipas vizualiniame kontekste. Kuo remiantis projekte keičiate esminius esamų pastatų kompozicijos formavimo principus. LR architektūros įstatymo 11 str. 2, 3, 8 p. Siūlome papildyti projektą visų pastatų (visų korpusų) bendra fasadų išklotine, peržiūrėti projekto sprendinius, siekiant įsitikinti kad visi korpusai sudarys harmoningą kompozicinę dermę tarpusavyje. E. Jeigu objektas yra esamas, tai privalote pagrįsti, kuo remiantis projekte keičiate esminius esamo pastato erdvių struktūros kompozicijos formavimo principus. Jūsų pateiktuose dokumentuose nėra pateiktas esamo projekto autoriaus/autorių sutikimas keisti jo/jų projektą/projekto

	J. Eksploatauojamų pastatų architektūrinės kokybės kontrolė. K. Taip pat turime ir specifinių tikslų, „teritorijos rekreacinio potencialo kėlimas“ – kadangi siekiama turėti savivaldybėje kurortinę teritoriją ir tai reikalaujant ateityje papildomų specifinių vertinimo apsektų. L. Sprendinių įgyvendinimo audito kontrolė (auditavimas), bei procesų veikimo pagrįstumo priežiūra (monitoringas).		sprendinius. LR statybos įstatymo 5str. 1.2 p.; LR architektūros įstatymo 3str. 3 p., 11 str. 8 p.; LR autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo 14 str. 1.3 p.; 2 p.; 15 str. 4 p. F. Projekte pateikti sklypo sutvarkymo, teritorijos apželdinimo sprendinius. STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“, 8 priedas, 5.7.4 p., 7.1.2.4.p. Įvertinti specialiąsias žemės naudojimo sąlygas (Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas). Numatyti statybinių atliekų tvarkymą. Įvertinti trečiųjų asmenų interesus. Jeigu numatote kertamus medžius, tai privalote projekte nurodyti kur žadate numatyti atsodinti medžius. Įvertinti koks želdynų plote numatytas medžių lajos užimamas plotas, siekiant įgyvendinti viešųjų, bei privačių erdvių apsaugą nuo perkaitimo medžio lajų šešėlių pagalba principą, kovojant su „globalia klimato kaita“. Bendrojoje ir susisiekiame projekto dalyse parodyti esamus medžius bei padidinti naujai sodinamų medžių kiekį, siekiant užtikrinti šaligatvio ir gatvės zonose medžio lajų šešėlio pavėsį, apsaugant ten esančius žmones nuo šiluminio perkaitimo. „LR želdynų įstatymas“, 19 p.,21p.. ES 2024. 06 mėn. reglamentas „Gamtos atkūrimo reglamentas“. G. „Teritorijos rekreacinio potencialo kėlimas“ – papildomai parengti, savivaldybėje kurortinės teritorijos, specifinių vertinimo apsektų sąrašą. H. Pagrindinis savivaldybės tikslas – pritraukti investicijas, kad nenukentėtų rajono gyventojų kokybė. Gyventojų gyvenimo kokybės, komforto patogumo ir ramybės harmonija, šis kriterijus privalo būti visų svarbiausias.

Švenčionių rajono savivaldybė, vadovaujantis aplinkos ministro patvirtinta metodika, **parengė Gaires dėl metodikos taikymo**, stengdamasi **atsižvelgti į jai būdingus gamtinius, kraštovaizdžio, urbanistinių struktūrų ypatumus, architektūros objektų savitumus.**

Architektūros kokybės vertinimo metodikoje stengėmės/stengsimės nustatyti vertinimo būdus ir priemones, kuriuos taikant **būtų vertinama architektūros kokybė pagal nustatytus architektūros kokybės kriterijus, atsižvelgus į kiekvieno kriterijaus vertinimo aspektus.**

Rengiamuosiuose **Gairėse** stengėmės **detalizuoti** (ir/arba numatyti tai atlikti esant konkrečiam atvejui individualiai) pateiktus **kriterijų vertinimo aspektus ir klausimus kriterijų aspektams įvertinti** visai teritorijai ir jos dalims, miestams/miesteliams ir jų dalims, **įvertinant būdingus, aukščiau įvardintus, struktūrų bruožus. Formuojantys užstatymo (konteksto), architektūros objektų savitumo elementai**, pateikiami architektūrinės išraiškos (medžiagiškumo, spalvų, inžinerinių sistemų ir įrangos pastato išorėje išdėstymo, balkonų, lodžių įstiklinimo, stoglangių įrengimo, reklamos išdėstymo, ir kita) aspektų pavyzdiniai rinkiniai, **taikytini konkrečiai vietai ir/ar objektui** (kompleksui, kvartalui, sklypui, statiniams, renovuojamiems pastatams).

Gairės nėra imperatyvius reikalavimus nustatantis dokumentas – tai iš anksto viešai skelbiamas vertinimo dokumentas, kuris bus taikomas savivaldybei vertinant, ar tam tikri statinių, urbanistinių kompleksų ar kraštovaizdžio objektų (teritorijų planavimo dokumentų, želdynų projektų ar statinio projektų) sprendiniai atitinka Architektūros įstatyme įtvirtintus privalomus architektūros kokybės kriterijus.

Švenčionių rajono savivaldybės nustatyta Architektūros kokybės formavimo nuostatų sistema susideda iš tarpusavyje glaudžiai susijusių ir vienas kitą papildančių veiksmų. Dominuojančiu šioje sistemoje laikytinas bendrasis teritorijos formavimo **PRIORITETAS**, tampantis visų kitų formavimo nuostatų pagrindu. **PRINCIPAI**, kaip esminės formuojamosios savybės, siejamos su konkrečiomis vietovės planinės ir erdvinės struktūros

charakteristikomis (**ASPEKTAIS**), nuostatų sistemoje užima tarpinę padėtį. **PRINCIPŲ** įgyvendinimas užtikrinamas pasitelkiant tikslines kontrolės ir koordinavimo **PRIEMONES**. Visų aukštesnio lygmens nuostatų poveikis apibendrinamas ir konkretizuojamas **SPRENDINIAIS**. Pastarieji apima struktūriniu lygiu nustatytus užstatymo **PARAMETRUS**. **TAISYKLĖS** bendroje nuostatų sistemoje traktuotinos kaip **REIKALAVIMAI**, kuriais siekiama suvaldyti nepageidaujamas užstatymo formų ir raiškos variacijas, užtikrinti aukštesnius formuojamos urbanizuotos/urbanizuojamos/neurbanizuojamos, rekreacinės, kaimo sodybos, kaimo turizmo sodybos, ūkininko sodybos, kaimo plėtros objektų ir/ar kitos aplinkos kokybės standartus.

Esminis objekto tūrinio-erdvinio formavimo prioritetas – darni visuma su gamtine ir vizualine apsuptimi. Santykio su aplinkiniu gamtiniu ir urbanistiniu kontekstu darnos siekiama nustatant principus, apimančius teritorijos padėties, plano struktūros ir tūrinės-erdvinės raiškos aspektus. Trys pagrindiniai formavimo principai – **KONTEKSTUALUMAS, INTEGRALUMAS ir DAUGIAPLANIŠKUMAS** – įgyvendinami taikant tikslines

kontrolės ir koordinavimo priemones bei konkretizuotus sprendinius.

Kontekstualumo principas kyla iš projektuojamos vietos padėties ypatumų. „Konkreči Teritorija“ išsidėsčiusi individualiai ir patenka į jos vizualinės apsaugos zoną. Todėl darnus santykis su ypatingai jautriu urbanistiniu, kultūriniu ir gamtiniu kontekstu yra esminė objekto vietos formavimo nuostata. Tikslinė priemonė, kuria siekiama valdyti objekto poveikį aplinkai, yra aiškus teritorijos ribų lokalizavimas. Savivaldybės parengtais dokumentais t.y. – Studijomis ir/ar, su išimtimi ir koncepcijomis – sprendinių galiojimo ribos apibrėžia didžiausią galimą „Konkrečios Teritorijos“ teritorinę ir/ar jos vizualinę aprėptį. Šiais dokumentais taip pat nustatyta, kad „Konkrečios Teritorijos“ fizinė apimtis negali būti didinama, o pats teritorijos vystymo rezervas visada buvo ribotas ir baigtinis. Vadovaujantis **kontekstualumo principu**, diskusijos apie „Konkrečios Teritorijos“ kiekybinių parametrų (sprendinių) koregavimą ar keitimą yra vengtinės, nes būtų kvestionuojami baziniai šio „Konkretaus urbanistinio-architektūrinio komplekso ir/ar Teritorijos“ atsiradimą ir vystymąsi nulėmę argumentai, taip iš dalies anuliuojant patį „Konkrečios Teritorijos“ egzistavimo faktą.

„Konkrečios Teritorijos“ lokacija ir nustatyta jos fizinė aprėptis grindžiama keliomis taisyklėmis. Pirmiausia, kad „Konkrečios Teritorijos“ statybos koncentracijos zona išsidėsčiusiu apie (pvz. 1 km nuotoliu nuo „Konkrečios Kalno/Kalnagrūbio Silueto“, „Konkrečios Gamtinio Karkaso Silueto“ ir kitų „konkrečių vietą formuojančių dominančių. „Konkrečios Teritorijos“ vystymą viena ir/ar kita kryptimi riboja „Susiformavusi Kaimynystė“ ir, ypač, poreikis išlaikyti pagrindinės dominantės – „Individualiai Konkrečiai Teritorijai“ – kompozicinę ir vizualinę dominavimą. Plėtojimą viena ir/ar kita kryptimi riboja „pvz. Konkretūs Žalieji Šlaitai“, kurie yra svarbus „Susiformavusios Esamos Situacijos“ vizualinio fono komponentas.

Integralumo principas kyla iš buvusios (istorinės) ir šiandieninės (modernios) vietovės planinės struktūros savybių. Siekiant „Konkrečios Teritorijos“ teritoriją integruoti „Didesniame Vietovės/Rajono“ urbanistiniame audinyje ir tinkamai susieti su „Gamtinio Karkaso Elementų (pvz. Vandens Telkinio Kranto atvirosiomis erdvėmis, kaip pagrindinė priemonė, pasitelkiamas erdvių (vizualinių) kanalų tinklas. Šie vizualiniai kanalai teritorijos urbanistinėje struktūroje realizuojami sprendiniais, nustatančiais siektinus „Konkrečių Objektų“ struktūros bruožus bei jų užstatymo parametrus.

Siektini „Konkrečių Objektų“ struktūros bruožai atitinka bendrąją teritorijos formavimo nuostatą, pagrindiniu jų organizuojančiu struktūriniu elementu numatant kvartalą/Teritoriją ir/ar jos vizualinę aprėptį. Šiuo atveju pirmenybė teikiama gamtiniame/kraštovaizdiniame/urbanizuotos/urbanizuojamos gyvenamosios/negyvenamosios paskirties užstatymui. Dominuojantys kvartalų/teritorijų ir/ar jų vizualinę aprėptį, užstatymo tipai atitinka teritorijoje besiformuojančio užstatymo charakteristikas (stilobatas su vertikaliu akcentu (bokštu) arba su horizontaliu akcentu). Užstatymo intensyvumo ir kiti rodikliai nurodo siektinus, bet maksimalius parametrus – užstatymo masę išskaidoma į reglamento funkcinę zoną patenkantiems kvartalam/teritorijoms ir/ar jų vizualinei aprėptčiai. Pažymėtina, kad nustatytos užstatymo intensyvumo rodiklių reikšmės privalo detalizuoti „Bendrojo Plano“ tekstinių reglamentų nuostatas, t.y. patikslinti konkrečioje „Konkrečios Teritorijos“ dalyje (kvartale ir/ar funkcinėje zonoje) galimą didžiausią leidžiamą bendrą pastatų/statinių plotą.

Viena iš integralumo principo įgyvendinimo taisyklių laikytinas reikalavimas (labiau „Privaloma“ rekomendacija), vizualinius kanalus, net ir tuos, kurie šiuo metu yra sunykę, siekti atkurti ar kitaip įprasmiti formuojamame teritorijos gamtiniame/kraštovaizdiniame/urbanistiniame audinyje (užstatymo struktūroje ir viešųjų erdvių tinkle). Papildomu reikalavimu gali būti įvardinamas Vilniaus m. sav. tarybos patvirtintų dokumentų – Studijomis ir/ar, su išimtimi ir Konceptijomis – užstatymo morfologijos sprendinių brėžiniuose rodomas poreikis žemės lygyje formuoti erdvinis kanalus papildančias lokalias atvirąsias erdves (kurdonerus ir pan.).

Daugiaplaniškumo principas kyla iš pačių teritorijų landšafto/kraštovaizdžio, bei miestų/miestelių istorinių centrų (senamiesčių) ir jų regimosios aplinkos vizualinės raiškos ypatybių. Juo siekiama „konkrečiai teritorijai“ būdingą daugiaplanį charakterį išsaugoti ir net išryškinti pasitelkiant dinamišką „Konkrečios Teritorijos“ užstatymo siluetą. Kaip pagrindinės priemonės taikomos užstatymo skaidymas į vizualinius planus ir jų aukštingumo diferencijavimas. Pažymėtina, kad išilginių aukštingumo kreivių ir skersinių aukštingumo linijų pagalba sudaryto „Konkrečios Teritorijos“ tūrinio-erdvinio modelio aukščiausia altitudė fiksuojama maksimalaus užstatymo plano aukštingumo kreivės ir aukštingumo linijos

sandūros vietoje, apytiksliai, „Tokios ir Tokios Konkrečios Vietos“ atkarpos, išsidėsčiusios tarp „Tokios ir Tokios Konkrečios Vietos“ sankirtų, pusėje.

Daugiaplaniškumo principas realizuojamas sprendiniais, nustatančiais konkrečių vertikalų akcentų (dominančių) padėtį ir pagrindinį jų parametą – absoliučią altitudę. Tokiu būdu pagrindiniams „Konkrečios Teritorijos“ teritorijos struktūriniams vienetams (Kvartalam/Teritorijoms ir/ar jų vizualinei aprėptčiai) suteikiamas apibendrintas tūrinis pavidalas, perteikiantis menamą erdvę (angl. *building envelope*), kurioje turi sutilti Kvartale/Teritorijoje ir/ar jos vizualinėje aprėptyje projektuojamas užstatymas. Vertinant šiuos konkretizuotus užstatymo parametrus, „Konkrečios Teritorijos“ viršūne laikytinas X Taškas (X m). Žemesnis (X- m) užstatymas numatytas „Tokios ir

Tokios Konkrečios Vietos“ ruožo kvartalų/Teritorijų ir/ar jų vizualinei aprėptčiai, išsidėsčiusių tarp „Tokios ir Tokios Konkrečios Vietos“, dalyse.

Vertikalių akcentų (dominančių) padėties lokalizavimas, tarp esamų ir potencialių aukštybinių pastatų/statinių numatomi tarpai, kartu su taisykle (reikalavimu), kad vertikalių akcentų gabaritas plane negali viršyti (pvz. 5 % Kvartalo/Teritorijos ir/ar jų vizualinės aprėptties) kraštinės ilgio (bet ne daugiau kaip X m. apatinėje ir ne daugiau kaip X m. viršūnės aukščiausioje dalyje), yra pakankamos sąlygos, galinčios užtikrinti miestų/miestelių ir/ar jų istorinių centrų, ir/arba Teritorijų ir/ar jų vizualinės aprėptties apžvalgų fone išskylančio „Konkretaus Objekto“ praregimumą ir vizualinį kompleksiškumą.

Pilna visuma taikoma „Konkrečiai Teritorijai“ tūrinio-erdvinio formavimo nuostatų sistema turi sukurti sąlygas, kad nebūtų pažeistas pagrindinis kuriamo „Gamtinio-Kraštovaizdinio--Urbanistinio-Architektūrinio“ komplekso formavimo prioritetas – darna su gamtine ir vizualine apsuptimi.

Skyriaus vedėjo pavaduotojas
(savivaldybės vyriausiasis architektas)
tel. (8 387) 66 376, el. p. architektura@svencionys.lt

Raimondas Pilkauskas